

Наш передплатний індекс 48783

Землевпорядний Вісник

НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЖУРНАЛ

10 2009

ОБМЕЖЕННЯ ЗНЯТО.

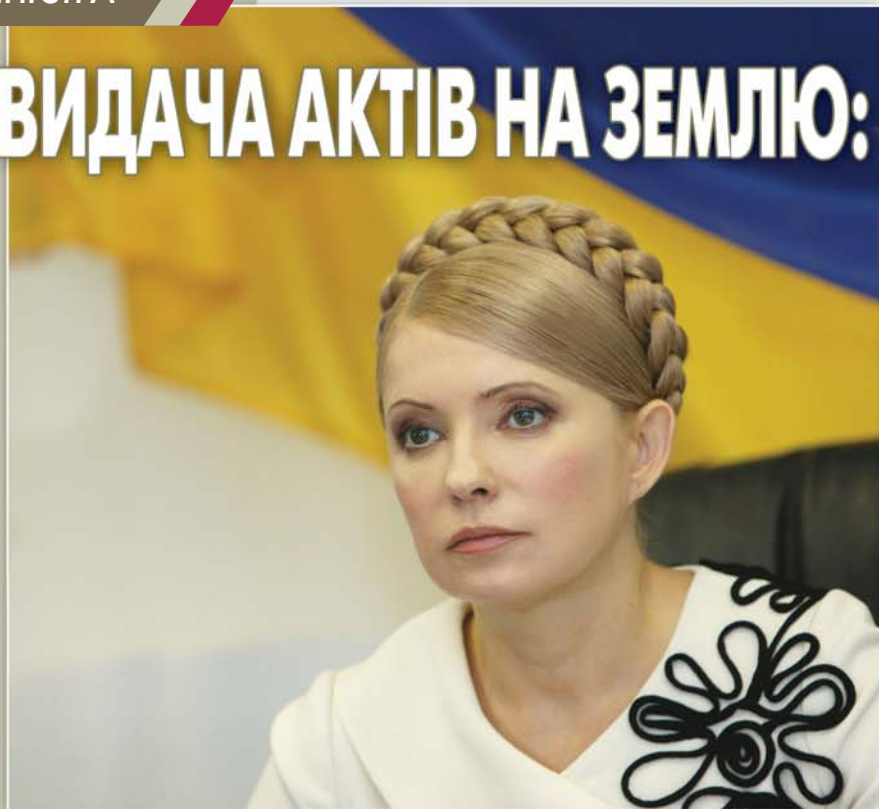
І за рішеннями,
прийнятими після 2002 року,

АКТИ НА ЗЕМЛЮ ВИДАЮТЬСЯ БЕЗОПЛАТНО

БЕЗОПЛАТНА ВИДАЧА АКТИВ НА ЗЕМЛЮ:

21 жовтня Кабінет Міністрів України на своєму засіданні прийняв рішення про створення однакових умов для безоплатної видачі державних актів на право власності на землю громадянам, які отримали рішення про передачу у приватну власність земельної ділянки до 2002 року, і тим громадянам, яким передано у користування земельні ділянки до 2002 року, і пообіцяв, що відповідні зміни будуть внесені в урядову постанову від 5 серпня 2009 року № 844, зокрема, буде викладено у новій редакції Порядок про безоплатні оформлення і видачу громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки і продовжено дію цієї постанови на наступні роки.

А 22 жовтня Прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко провела селекторну нараду з керівниками обласних державних адміністрацій, територіальних органів Держкомзему та державних підприємств, що входять до сфери його управління, з питань організації безоплатної видачі громадянам державних актів на право власності на земельні ділянки. У селекторній нараді взяли участь Голова Держкомзему Олег КУЛІНІЧ, його заступники, деякі керівники структурних підрозділів, в.о. генерального директора державного підприємства «Центр державного земельного кадастру». Виступ Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко подаємо за скороченою стенограмою редакції журналу «Землевпорядний вісник».

Юлія ТИМОШЕНКО,

Прем'єр-міністр України:

**“ЩО керівникам заважає сьогодні?..
видавати земельні акти
НІЧОГО, крім безвідповідальності
і абсолютно холодної
байдужості”**

Ця нарада присвячена з'ясуванню причин — чому не видаються акти на присадибні ділянки, городи, чому не ведеться активна робота в цьому напрямі, чому сьогодні, після прийняття рішень Уряду, все ж таки люди не задоволені ні темпом роботи, ні якістю роботи.

Хочу нагадати всім учасникам наради, що ми з вами слідували за процесом і з'ясували ситуацію з видачею державних актів на присадибні ділянки. Зрозуміли, що існує мега корупція, мега знущання над людьми. Коли кожна людина за законом мала право приватизувати свою історичну присадибну ділянку, за законом мала право зробити це безкоштовно, ця людина потрапляла в жорнова бюро-

ЗДОБУТКИ ТАМ, ДЕ СУМЛІННО ПРАЦЮЮТЬ. Нульові результати – у саботажників

го не було, тобто не було акта на володіння землею. І як наслідок рішення сільських, селищних, міських рад не було підкріплено головним документом, який би підтверджував власність людей на цей шматок землі, який вони отримали у спадок від своїх батьків, дідів...

Безумовно, літня людина не може, по-перше, пройти всі ці чиновницькі перешкоди, а, по-друге, вона не мала таких грошей, щоб заплатити, по-перше, державним установам, а по-друге, ще й приватним компаніям, які просто здирали з людей гроші. Якраз саме тому літні, незахищені люди, якраз ті, хто не міг боротися з тією бюрократичною машиною, залишалися без підтвердження власності на свою присадибну ділянку, на яку вони мали всі права.

Ми, з'ясовуючи ситуацію, зрозуміли, чому так відбувається. Саме тому, що для видачі тих 6,5 млн державних актів хотіли з держави отримати 6 млрд гривень і я, думаю, удвічі більше хотіли отри-

мати з людей. І були створені приватні присоски біля кожного Держкомзему — і біля міського, і біля районного. І просто через ці приватні структури висотували з людей гроші. ...З'ясували, що навіть бланк акта на володіння землею продається за 250-300 доларів. По-суті, це хабар.

Безумовно, Уряд з такою ситуацією миритися ніколи б не став. І саме тому 11 вересня ми провели масштабну нараду з усіма керівниками Держкомзему і я поставила дуже чітке завдання: видати 6,5 млн актів безкоштовно. Тоді ми порахували собівартість одного акта разом з технічними процедурами і з'ясувалося, що собівартість в сотні разів менша за ту плату, яку брали і з держави, і з людей за видачу такого акта. Крім того, ми прийняли першу постанову Уряду, коли прибрали всі зловживання у цій сфері, прибрали всі приватні присоски, які були навколо державної системи, які були ство-

кратії, в жорнова корупції і для того, щоб отримати цей акт, людині потрібно було проходити десятки чиновницьких інстанцій, платити тисячі доларів і гривень.

Багатьом людям долати такі знущання було не під силу. І тому вони кидали цю справу. А як наслідок, не маючи акта на володіння землею, вони не мали можливості ні передавати землю у спадок, ні продавати її, ні передавати в оренду, по-суті, були безправними по відношенню до своєї власної землі.

Вже десь для половини мільйона людей ради — сільські, селищні і міські — прийняли рішення про приватизацію, але крім рішення ради у людей нічо-

рені родичами, кумами, сватами — всіма, хто заробляв на тому, що людина не може отримати акт на володіння землею. І цією постановою започаткували лаконічну процедуру, коли людина, яка має рішення ради, будь-якого рівня на те, що ця земля її, вона може прийти і подати всього чотири документи: заяву, ксерокопію свого паспорта разом із ідентифікаційним кодом і будь-який документ, який підтверджує, що ця земля її. Якщо рішення ради нема, то є інші документи. Колись колгоспи приймали такі рішення, колись робили це на загальних зборах. Тобто є певні документи. З цими документами вона мусила прийти до ради.

Сільська, селищна, міська ради зобов'язані були у людини прийняти цей пакет документів. На цьому функція громадян України, які володіють цією землею, завершується. Коли приймаються заяви, вони передаються у міське, районне чи обласне відділення Держкомзему і далі починається робота вже Держкомзему. І це вже наше питання, як вона профінансована державою, а вона сьогодні профінансована на сто відсотків від планових обсягів, і це вже наші проблеми з Держкомземом разом з усіма гілками центральної влади, щоб через 30 днів видати акт на володіння землею.

Цей порядок був прийнятий постановою і вчора на засіданні Уряду він був ще удосконалений. Тому що, коли приймали постанову, не врахували, що частина людей має рішення про те, що це земля її, прийняті після 2002 року, коли зобов'язані були такі рішення приймати з технічною документацією, а приймали їх без технічної документації. Вчора ми поправили цю ситуацію і ми всіх людей зрівняли у своїх правах — до 2002 року і після 2002 року. Якщо є рішення ради — всі отримують акти безкоштовно.

Держава фінансує собівартість проведення всіх технічних розробок для видачі актів. З людей ніхто не має права взяти ні копійки грошей.

Немає сьогодні ніяких абсолютно перешкод для того, щоб здійснювати видачу актів на право власності на землю. Але саме з того моменту, коли ми прийняли всі необхідні постанови Уряду, надрукували необхідну кількість актів на володіння землею, навчили керівників всіх рівнів системи Держкомзему видавати ці акти і як їх оформлювати правильно, після того почалися всі кола пекла, які тільки можна собі уявити. Такого саботажу, такого нехтування нормативними актами, такого неприкритого бажання заробити корупційні гроші я в житті ніколи не бачила. Сьогодні зіткнулися з тим, що структури, які отримували за це мільярди гривень і сотні, тисячі, іноді до мільйона доларів — ці приватні структури почали сьогодні утворювати системний саботаж видачі людям державних актів. Крім того, такий саботаж здійснюється на політичній основі, коли політично заангажовані керівники місцевих органів влади забороняють проводити ці процедури і починається саботаж з першої ланки. Я говорю не про всі сільські, селищні і міські ради, а тільки ті, які я далі назву.

1. Самі сільські, селищні і міські ради не приймають заяв і пакетів документів від людей. Ідуть директиви до партійних сільських, селищних і міських голів не приймати заяви, відмовляти людям, відкидати будь-які звернення і таким чином не дати можливості людині отримати акт. Зрозуміло, що все це не робиться безкоштовно. Що все це добре профінансована операція.

2. Навіть коли взяли заяви, починається абсолютний саботаж окремих керівників районних, міських, обласних органів (структур) системи Держкомзему, а також Центру державного земельного кадастру. Причому

робиться це неприховано, відкидаються заяви людей, саботується виконання технічних завдань...

Люди, які двічі ходять з тими заявами і не можуть навіть їх здати, почали телефонувати на урядову гарячу телефонну лінію і повідомляти про такі випадки, коли просто не приймають заяви, а пізніше повідомляти про ті випадки, коли ці заяви прийняли, а потім кидають в обличчя — повертають їм назад.

Більше 20 тисяч дзвінків ми отримали на гарячу лінію. І я думаю, що Уряд і вся наша команда будемо реагувати найрадикальнішим чином. Я зараз поясню як.

По-перше, на сьогодні усе керівництво районних, міських, обласних державних земельних структур, а також керівники державного земельного кадастру, які, як нам відомо, не проводять відповідні операції і не роблять відповідні кроки, вже звільнені. І цим не завершиться. Якщо ми будемо десь ще виявляти, що вони не виконують своїх повноважень, ми будемо порушувати кримінальні справи за абсолютне нехтування своїми службовими зобов'язаннями і абсолютне невиконання положень Закону і положень постанови Уряду. Я знаю, як це зробити. І тому всіх, хто мене зараз чує, я попереджаю і попереджаю достатньо радикально. Мені кожен день будуть класти на стіл керівники Держкомзему і державного земельного кадастру поіменні списки всіх злочинців, які сьогодні не видають людям акти. Поіменні! По-перше, я їх буду оголошувати публічно по всіх можливих засобах масової інформації. По-друге, я буду оголошувати прізвища тих сільських, селищних і міських рад, які не приймають у людей заяви. І ми будемо знаходити управу поіменно.

Продовження на 6 стор.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Олег КУЛІНІЧ,
Голова Держкомзему, канд. юрид. наук
(голова редакційної колегії)

Сергій БЄЛЬЧИК,
заступник Голови Держкомзему

Ігор БИСТРЯКОВ, д-р екон. наук

Степан ВОЙТЕНКО, д-р техн. наук

Станіслав ГОРБАТОВИЧ,
начальник Управління ринку
та оцінки земель Держкомзему

Григорій ГУЦУЛЯК, член-кор. УААН,
д-р екон. наук

Дмитро ДОБРЯК, член-кор. УААН,
д-р екон. наук

Людмила ЗІНКОВСЬКА,
начальник Відділу інформаційного
забезпечення роботи з громадськістю
та засобами масової інформації Держкомзему

Алла КАЛЬНІЧЕНКО,
начальник Управління законодавчого
регулювання та розвитку земельних відносин
Держкомзему

Олександр КАНАШ, канд. с.-г. наук

Валентин КІЛОЧКО, канд. екон. наук

Володимир КУЛІНІЧ,
заступник Голови Держкомзему,
канд. екон. наук

Володимир КУРИЛО, д-р юрид. наук

Андрій МАРТИН, канд. екон. наук

Сергій МОГИЛЬНИЙ, д-р техн. наук

Леонід НОВАКОВСЬКИЙ,
академік УААН, д-р екон. наук

Віктор ПЕТРУК,
заступник Голови Держкомзему

Ігор СЛАВІН,
начальник Управління державного
земельного кадастру та реєстрації
Держкомзему, канд. техн. наук,

Михайло СТУПЕНЬ, д-р екон. наук

Антон ТРЕТЯК,
заступник Голови Держкомзему,
член-кор. УААН, д-р екон. наук

Микола ФЕДОРОВ, д-р екон. наук

Михайло ХВЕСИК,
член-кор. УААН, д-р екон. наук

Петро ЧЕРНЯГА, д-р техн. наук

1 НА КОНТРОЛІ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА

БЕЗОПЛАТНА ВИДАЧА АКТІВ НА ЗЕМЛЮ:
ЗДОБУТКИ ТАМ, ДЕ СУМЛІННО
ПРАЦЮЮТЬ. НУЛЬОВІ РЕЗУЛЬТАТИ —
У САБОТАЖНИКІВ

Юлія ТИМОШЕНКО:

«Що керівникам заважає сьогодні видавати
земельні акти?.. Нічого, крім
безвідповідальності і абсолютно холодної
байдужості»

8 ПЕРЕВІРЯЄ ГОЛОВА ДЕРЖКОМЗЕМУ

НА ЗАВАДІ — НЕДБАЛИСТЬ

10 КОМЕНТАРІ ДО ПОСТАНОВИ

Про удосконалення порядку безоплатних
оформлення та видачі громадянам України
державних актів на право власності
на земельні ділянки

12 ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ВЧЕНОГО

Юрій ГУЦУЛЯК

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ МЕЛПОРАЦІЇ
ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ. ЯКИМ ЧИНОМ
РЯТУВАТИ ДОВКІЛЛЯ?

18 СВІТОВІ СТАНДАРТИ: УРОКИ АДАПТАЦІЇ

Андрій МАРТИН

ПЕРСПЕКТИВИ ТЕХНІЧНОЇ
РЕГЛАМЕНТАЦІЇ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ
ВІДНОСИН

24 ДЕРЖКОМЗЕМ РОЗ'ЯСНЮЄ

24 Станіслав ГОРБАТОВИЧ

Хто має право рецензувати звіти з
експертної грошової оцінки земельних
ділянок та у яких випадках
треба це робити?

25 Алла КАЛЬНІЧЕНКО

Щоб підтвердити право власності на
земельну ділянку, до заяви необхідно
додавати свідоцтво про право
на спадщину (інше майно)

ДЕРЖКОМЗЕМ РОЗ'ЯСНЮЄ

- 26 *Олена ЮРЕЦЬ, Ольга ГУМЕНЮК*
Про процедуру оформлення земельних ділянок під малі архітектурні форми
- 27 *Юрій ЧУРПІТА*
Ніяких рішень про направлення матеріалів по вибору місця розташування земельної ділянки до органів, визначених Земельним кодексом, сільради не ухвалюють

28 А МИ РОБИМО ТАК

Петро МІЛЄХІН
ЯКЩО ВЛАСНИКИ ВИРШИЛИ ПОДІЛИТИ
ЧИ ОБ'ЄДНАТИ ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ

29 ОФІЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ

- 29 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ від 9 вересня 2009 р. № 1021
Про затвердження порядків ведення
Поземельної книги і Книги записів про
державну реєстрацію державних актів на
право власності на земельну ділянку та на
право постійного користування земельною
ділянкою, договорів оренди землі
- 41 ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ від 21 жовтня 2009 р. № 1112
Про додаткові заходи щодо безоплатних
оформлення та видачі громадянам України
державних актів на право власності на
земельні ділянки
- 44 РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ від 16 вересня 2009 р. № 1230-р
Деякі питання удосконалення та
забезпечення виконання законодавства у
сфері земельних відносин
- 45 НАКАЗ ДЕРЖАВНОГО КОМПІТЕТУ
УКРАЇНИ ІЗ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ
від 26 жовтня 2009 р. № 558
Про деякі питання обігу бланків державних
актів на право власності на земельну ділянку
- 47 ЕТАЛОН ТЕХНІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ
ІЗ ЗЕМЛЕУСТРОЮ
щодо складання документів, що посвідчують
право на земельну ділянку (державного акта
на право власності на земельну ділянку)

3 стор. ЗАПИТУВАЛИ – ВІДПОВІДАЄМО

На запитання відповідає
Оксана СКОРОХОД

Кабінет Міністрів України

прийняв постанову від 21 жовтня 2009 р. № 1112 «Про додаткові заходи щодо безоплатних оформлення та видачі громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки», нею затверджені Зміни, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, а також Порядок безоплатних оформлення та видачі громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки (в редакції цієї нової постанови). Постанову надруковано у розділі «Офіційні документи» — стор. 41.

прийняв постанову від 9 вересня 2009 року № 1021 «Про затвердження порядків ведення Поземельної книги і Книги записів про державну реєстрацію державних актів на право власності на земельну ділянку та на право постійного користування земельною ділянкою, договорів оренди землі», яка набирає чинності з 1 січня 2010 року. Постанову надруковано у розділі «Офіційні документи» — стор. 29.

прийняв розпорядження від 16 вересня 2009 року № 1230-р «Деякі питання удосконалення та забезпечення виконання законодавства у сфері земельних відносин», яким Держкомзему доручено утворити робочу групу для підготовки Концепції проекту Земельного кодексу України у новій редакції з урахуванням нового підходу до врегулювання земельних відносин в Україні, світового досвіду та вимог стосовно адаптації українського законодавства до законодавства ЄС.

Прем'єр-міністр України Юлія ТИМОШЕНКО

22 жовтня провела селекторну нараду з керівниками обласних державних адміністрацій, територіальних органів Держкомзему та державних підприємств, що входять до сфери його управління, з питань організації безоплатної видачі громадянам державних актів на право власності на земельні ділянки. У селекторній нараді взяла участь Голова Держкомзему Олег КУЛІНІЧ, його заступники, деякі керівники структурних підрозділів, в.о. генерального директора державного підприємства «Центр державного земельного кадастру». Конкретніше про це читайте у цьому випуску журналу.

Голова Держкомзему Олег КУЛІНІЧ

26-30 жовтня здійснив робочу поїздку по регіонах України з метою перевірки виконання рішень Уряду щодо безоплатних оформлення та видачі громадянам України державних актів на право власності на земельну ділянку та активізації роботи на місцях. Зокрема, він побував у Житомирській, Рівненській, Волинській, Тернопільській, Львівській областях. Про зроблені висновки та прийняті керівником відомства рішення під час робочої поїздки читайте на стор. 8.

У Держкомземі відбулися

10 жовтня нарада з керівниками Рескомзему АР Крим, головних управлінь Держкомзему в областях, містах Києві та Севастополі, регіональних філій Центру державного земельного кадастру та інститутів землеустрою щодо виконання завдань, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2009 р. №844 «Деякі питання реалізації права власності на землю громадянами України у 2009 році», яку провів Голова Держкомзему Олег КУЛІНІЧ. У нараді взяли участь заступник Голови Держкомпідприємництва Галина ЯЦИШИНА, народні депутати України Михайло ВОЛИНЕЦЬ і Арнольд РАДОВЕЦЬ, керівники структурних підрозділів Держкомзему.

засідання Міжвідомчої робочої групи (МРГ) з питань координації та реалізації проекту «Видача державних актів на право власності на землю в сільській місцевості та розвиток системи кадастру» під головуванням Голови Держкомзему Олега КУЛІНІЧА. Участь у засіданні взяли представники Мінагрополітики, Міністерства фінан-

сів, Міністерства охорони навколишнього природного середовища, Мінтрансу, Міноборони, Мінекономіки, Мін'юсту, СБУ, Держкомзему, Держлісгоспу, Держводгоспу, Державної геологічної служби. Було розглянуто поточні показники реалізації проекту, стан створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру, підвищення кваліфікації фахівців органів земресурсів, а також підготовки (в рамках проекту) нормативно-правових актів.

Держкомзем затвердив

наказом від 8 жовтня 2009 року Еталон технічної документації із землеустрою щодо складання документів, що посвідчують право на земельну ділянку (державного акта на право власності на земельну ділянку). Еталон надруковано у цьому випуску журналу.

Держкомзем видав

наказ від 26 жовтня 2009 року № 558 «Про деякі питання обігу бланків державних актів на право власності на земельну ділянку», яким визначено, що обіг державних бланків здійснюватиметься тільки в системі Держкомзему, а їх заповнення — регіональними філіями ДП «Центр державного земельного кадастру». Заборонено передавати комплекти бланків державних актів на право власності на земельну ділянку підрозділам земельних ресурсів органів місцевого самоврядування і місцевих органів виконавчої влади, іншим стороннім юридичним і фізичним особам. Цим наказом також затверджено чіткий Розподіл бланків між територіальними органами Держкомзему. Наказ надруковано у розділі «Офіційні документи» — стор. 45.

Керівництво ДП «Центр державного земельного кадастру»

провело селекторну нараду за участю керівників обласних, районних та міських відділів регіональних філій державного підприємства. Обговорено стан виконання постанови Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2009 року № 844 «Деякі питання реалізації права власності на землю громадянами України у 2009 році» та інші виробничі питання. Керівники регіональних філій ДП «Центр ДЗК» прозвітували про кількість укладених і виконаних договорів на виготовлення документації із землеустрою, укладених договорів на реєстрацію державних актів, залучених геодезичних бригад, а також про кількість працівників, зарахованих додатково до штату, та орендованого геодезичного і комп'ютерного обладнання.

Всеукраїнська профспілка «Рідна земля»

провела нараду з питань соціального діалогу за участі представників центрального апарату Держкомзему, Головних управлінь Держкомзему в регіонах, АР Крим. Розглянуто питання про виконання постанови Кабінету Міністрів України від 05.08.2009 № 844 «Деякі питання реалізації права власності на землю громадянами України у 2009 році», інших документів та завдання трудових колективів, профспілок у рамках соціального діалогу. Обговорено Генеральну угоду між Кабінетом Міністрів України, всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців і підприємців та всеукраїнськими профспілками і профоб'єднаннями на 2008-2009 роки. Оголошено про початок громадських обговорень Галузевої угоди між Держкомземом України та ВП «Рідна земля» на 2010-2012 роки, яке триватиме з 15 жовтня до 15 листопада 2009 року.

Юлія ТИМОШЕНКО,
Прем'єр-міністр України:

**“ЩО керівникам заважає
сьогодні видавати
земельні акти ?
НІЧОГО,
крім безвідповідальності
і абсолютно холодної
байдужості”**

Але в той же час у нас існує структура виконавчої влади. У нас є голови обласних державних адміністрацій, голови районних державних адміністрацій. Я розумію, що сьогодні ці люди у більшості своїй, на жаль, виконують політичні замовлення і не роблять те, що вони зобов'язані робити для того, щоб люди отримали земельні акти. Я не маю можливості сьогодні приймати кадрові рішення по цих людях, але я хочу сказати, що в мене дуже добра пам'ять і за кожний такий злочин проти людей ви будете відповідати всі особисто і я не дам вам далі знущатися над людьми.

Не приймаються заяви у Харківській, Тернопільській, Донецькій областях, у містах Києві та Севастополі. Тому там сьогодні видано нуль державних актів. Це той червоний список територій, на яких людей принижують, нищать їх права і роблять їх рабами. Земля для людини, а особливо для українця, у якого особливе ставлення до землі, це життя! І те, що сьогодні в цих областях такий стан — інакше як злочином проти людей це назвати просто неможливо.

Хотіла би сказати і про позитивні речі. Тому що коли говорять, що немає нормативної бази з видачі актів, що немає можливості видати такі земельні акти, в той же час є дуже різна ситуація по областях. Дуже різна! На сьогодні... все ж таки люди здали 720 тисяч заяв на отримання акта на володіння своєю земельною ділянкою. Здали там, де їх підтримують голови сільських, селищних, міських рад, де людям відкрили зелену вулицю для цієї процедури.

Відрадно, що є області, які розуміють владу, які сьогодні показують високий рівень роботи.

В першу чергу, найкращий показник має Черкаська область. Хочу, щоб ви звернули увагу, що Черкаська область вже видала 44% актів людям від поданих заяв. І продовжують приймати заяви без будь-яких перешкод, і люди відчувають, що в цій області дійсно влада, яка працює на людей. І якщо в цій області 44% можна було видати актів, то значить і в усіх інших областях можна це робити швидко, якісно і

так, щоб люди відчували, що вони живуть у своїй країні, а не в прийомах у кількох сотень чиновників, які просто їм плюють в обличчя.

По-друге, я хотіла б подякувати Черкаській області і всьому керівництву по вертикалі.

Дніпропетровська область (з позитивними результатами на другому місці по Україні) змогла видати на сьогодні 38% актів на землю від загальної кількості отриманих заяв і зараз продовжує нарощувати обсяг прийняття заяв і видачі актів. Я хочу подякувати керівництву Дніпропетровської області за те, що вони змогли, на відмінну від багатьох інших областей, організувати роботу і змогли досягнути такого результату навіть за перший місяць роботи. Також порівняно з іншими областями добра ситуація в Чернівецькій, Одеській, Запорізькій, Івано-Франківській, областях, де 10 і вище відсотків видано державних актів. Там ми бачимо добру динаміку, там почала працювати система.

Закінчення. Початок на 2 стор. обкладинки

Щоб ви знали, я за цим рішенням Уряду і за втіленням його в життя сліdkую 24 години на добу, я знаю поіменно хто працює, а хто ні. І саме тому, щоб ви це відчували, я хочу вам назвати декілька міст і районів в деяких областях, де, по-суті, встигають сто відсотків видавати актів одразу після подання заяви, причому з випередженням термінів. Тому що термін 30 днів, а видають за тиждень-два. Отак потрібно працювати по всій країні. І якщо це можна робити в цих районах і цих містах, значить це можна робити по всій Україні. Приклад: Волинська область, місто Луцьк. Скільки заяв подано — стільки й видано актів. Вінницька область, місто Ладижин. Дніпропетровська область: Апостольський район, Криворізький район, Софіївський район, міста Дніпропетровськ, Дніпродзержинськ, Кривий Ріг. Кіровоградська область: м. Кіровоград — майже 90% від заяв. Львівська область: Пустомитівський район — більше 80%. Хмельницька область — м. Шепетівка — 91% видано державних актів від поданих заяв. Чернівецька область: м. Чернівці — 91% видано. Черкаська область: Драбівський район, Корсунь-Шевченківський район, Христинівський район — майже до 90%.

Скажіть, будь ласка, чому ці міста і райони, а в них села і селища, можуть так працювати і можуть разом із Держкомземом знаходити відповідь на питання видачі актів протягом тижня, а чому такі області як Харківська, Тернопільська, Донецька — взагалі нуль. Просто нуль. Тому що так тут реагують на всі проблеми людей.

Я шановні учасники наради, хочу на цій селекторній нараді, обговорюючи реальний стан виконання урядової постанови, з'ясувати, що керівникам заважає сьогодні видавати земельні акти? Хоча я переконана, що нічого, крім безвідповідальності і абсолютно холодної байдужості...

Після того, як Прем'єр-міністр України на селекторній нараді послухала керівників тих областей, які знаходяться в найгіршому стані, і тих, які досягли найкращих результатів, Юлія Тимошенко дала низку доручень Держкомзему.

Зокрема, Державний комітет України із земельних ресурсів проводитиме щоденний моніторинг діяльності своїх територіальних органів та Центру державного земельного кадастру, пов'язаної з видачею земельних актів громадянам. З метою постійного моніторингу Держкомзем має створити мобільні групи для контролю за роботою з видачі земельних актів на місцях.

«Треба започаткувати щоденний моніторинг і з'ясування, де працюють, де — ні, все це мусить бути зроблено. І тоді країна буде мати такі результати, як має сьогодні Черкаська і Дніпропетровська області», — сказала Глава Уряду.

Держкомзем на доручення Прем'єра також розробить щоденні нормативи з опрацювання звернень громадян та видачі актів на землю.

«Всі фінансові ресурси, які потрібні і системі Держкомзему, і системі державної кадастрової служби Уряд буде виділяти, щоб цей процес був організований ефективно, динамічно і щоб ми мали можливість виконати цю справу як треба», — запевнила Юлія Тимошенко.

Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко також доручила Міністерству внутрішніх справ України використовувати спосіб «провокації хабара» для боротьби з корупцією під час видачі актів на землю.

«Міністерство внутрішніх справ одержало спеціальну команду, і вони займатимуться тим, що провокуватимуть хабарників, даватимуть штучні хабарі, аби подивитися, хто їх бере. І, якщо потрібно буде, порушуватимемо стільки кримінальних справ, скільки потрібно», — заявила Юлія Тимошенко.

Глава Уряду також звернулася до громадян із закликом повідом-

ляти на гарячу телефонну лінію факти вимагання хабарів при видачі земельних актів.

«Я хочу вашого розуміння, що була в країні побудована така масштабна корупційна система по видачі земельних актів, така безпрецедентно злочинна та мафіозна, що сьогодні зламати її за один день навіть Прем'єр-міністру не під силу», — мотивувала вона необхідність інформування про факти земельної корупції.

Прем'єр-міністр заявила, що звільнення низки керівників регіональних органів Держкомзему відбулося якраз завдяки інформуванню громадян про факти корупції.

Юлія Тимошенко особисто контролюватиме виконання рішення Уряду щодо безоплатної видачі актів. Про це Глава Уряду заявила на брифінгу після селекторної наради. «Я буду контролювати, щоб ніхто на регіональному рівні не саботував цю програму», — зазначила Юлія Тимошенко.

Прем'єр-міністр додала, що Уряд прийняв усі необхідні рішення для повного виконання цієї програми. За словами Юлії Тимошенко, безперешкодна видача актів сьогодні залежить від роботи місцевих органів влади, територіальних органів земельних ресурсів, філій державного земельного кадастру.

Водночас під час селекторної наради Юлія Тимошенко доручила керівникам обласних та районних адміністрацій забезпечити процес таким чином, щоб робота з видачі актів на землю була такою ж ефективною, як у Дніпропетровській та Черкаській областях: «Проведемо селекторну нараду і подивимось динаміку по кожній області».

Також Прем'єр-міністр зобов'язала Держкомзем започаткувати облік по кожному селу, селищу і місту, щоб на наступній селекторній нараді вже був перелік прізвищ керівників, де не прийнято жодної заяви на оформлення документації та не ведеться робота з видачі актів.

НА ЗАВАДІ – НЕДБАЛІСТЬ

Я

кщо загалом у Радомисльському, Малинському, Новоград-Волинському районах Житомирської області роботу організовано належним чином, то, наприклад, у Коростенському районі окремі сільські ради ще досі не опрацьовують заяв громадян, які звернулися саме з проханням безоплатно оформити та видати їм державні акти на право власності на земельні ділянки.

В Олега Кулініча, Голови Держкомзему, є певні зауваження до роботи Житомирської регіональної філії Центру державного земельного кадастру. Тут сформовано недостатню кількість виробничих бригад для виконання землепорядних робіт — тож втрачається можливість у повному обсязі виконати завдання Уряду.

Наразі начальник Головного управління Держкомзему в області Вадим Вальчик вживає необхідні заходи з тим, щоб підвищити рівень організації роботи з безоплатних оформлення та видачі громадянам державних актів на землю, вирішує кадрові проблеми, розглядає питання розширення штату працівників філії Центру ДЗК, що допоможе значно прискорити реєстрацію державних актів.

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПЕРЕВІРОК 4 КЕРІВНИКІВ ЗВІЛЬНЕНО З ПОСАД, 25 КЕРІВНИКАМ ОГОЛОШЕНО ДОГАНИ, РОБОТУ 4 РАЙОННИХ УПРАВЛІНЬ ВИЗНАНО НЕЗАДОВІЛЬНОЮ, ДЛЯ 5 КЕРІВНИКІВ ВИЗНАЧЕНІ ТЕРМІНИ ДЛЯ ВИПРАВЛЕННЯ СИТУАЦІЇ.

Обсяги безоплатних оформлення та видачі громадянам України актів на право власності на земельні ділянки у кожного регіону чималі. Щоб виконати завдання Уряду, керівникам територіальних органів Держкомзему, в першу чергу, належить налагодити чітку роботу підрозділів, створити в колективах атмосферу особливої відповідальності за доручену справу. Також важливо тісно і злагоджено співпрацювати з органами місцевого самоврядування.

Як насправді організовано на місцях виконання урядової постанови, упродовж останнього тижня жовтня з'ясував Голова Держкомзему Олег КУЛІНІЧ під час робочої поїздки Житомирською, Рівненською, Волинською, Тернопільською, Львівською областями.

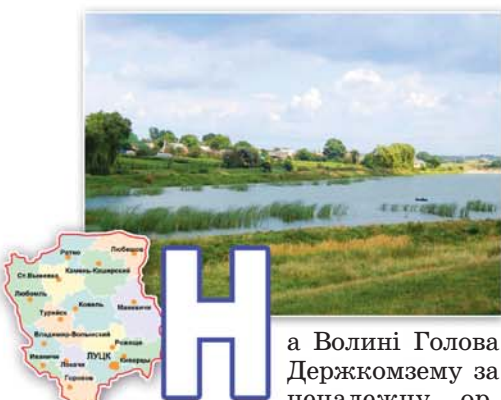

У

Рівненській області Голова Держкомзему Олег Кулініч встановив, що темпи робіт з безоплатних оформлення та видачі державних актів на право власності на земельні ділянки незадовільні. Наприклад, у Костопільському районі,

згідно зі створеним реєстром, право на безоплатну видачу державних актів мають 12 937 громадян, а видано на час перебування керівника відомства лише 9 державних актів.

За результатами перевірки начальникам управлінь Держкомзему у Костопільському, Володимирецькому, Гощанському, Дубенському, Дубровицькому, Острозькому, Рокитнівському районах винесено догани. В подальшому буде розглянуто питання про доцільність їх перебування на займаних посадах. Начальника управління Держкомзему у Сарненському районі Романа Зінчика звільнено із займаної посади.

Н

а Волині Голова Держкомзему за неналежну організацію роботи та недбале ставлення до виконання програми Уряду виніс догани начальникам управлінь Держкомзему у Іваничівському, Любомльському, Маневицькому, Старовижівському та Володимир-Волинському районах. У подальшому буде розглянуто питання щодо доцільності перебування цих керівників на займаних посадах.

Незадовільною визнав роботу управлінь Держкомзему у Горохівському, Ковельському, Локачинському, Ківерцівському районах.

У діяльності управлінь Держкомзему Луцького та Рожищенського районів Голова Держкомзему Олег Кулініч відмітив позитивні зрушення. Прийнято рішення про заохочення керівників цих територіальних органів.

Р

езультати роботи районних управлінь та відділів Держкомзему у Львівській області по оформленню та видачі держактів на землю — невтішні. За неналежну організацію виконання поставле-

У

Головному управлінні Держкомзему Тернопільської області Олег Кулініч за участю народних депутатів України провів нараду, на якій обговорили стан видачі громадянам державних актів на землю за спрощеною процедурою. Керівник відомства стурбований тим, що досі регіональний Інститут землеустрою не розгорнув діяльність відповідно до обставин, що складаються, — в області на оформлення та видачу держактів подано досить велику кількість заяв, часу для розкачування немає.

Крім того тут є райони, які не видали жодного акта, маючи для цього достатнє фінансування.

За недбале виконання державних і суспільно важливих завдань та службову халатність, що призводить до зриву виконання

них завдань, байдуже ставлення до службових обов'язків начальникам відділів Держкомзему у Дрогобицькому районі — Петру Старосольському, Золочівському — Петру Мелішу, Кам'янко-Бузькому — Петру Ткачуку, Мостиському — Ростиславу Тхору, Радехівському — Богдану Овсянику, Сокальському — Степану Шевчуку, Стрийському — Мironу Турчаку, Жидачівському — Ярославу Майкуту, Городецькому районі — Євгену Рогальському та директору регіональної філії Центру державного земельного кадастру Сергію Динисюку

Урядової програми, начальників управлінь Держкомзему у Збаразькому та Підгаєцькому районах — Сергія Кукуріна та Григорія Залуцького — звільнено із займаних посад. Начальникам управлінь Держкомзему у Бучацькому районі Оресту Дячеку, Гусятинському районі — Мирославу Сторожуку, в.о. начальника управління у Кременецькому районі — Федору Шовкоплясу винесено догани.

Начальникам управлінь Держкомзему у Лановецькому, Тернопільському, Теребовлянському, Шумському, Чортківському районах визначено двотижневий термін для виправлення ситуації, що склалася з видачею державних актів на право власності на земельні ділянки. За результатами проведеної у зв'язку з цим роботи буде розглядатися питання щодо їх відповідності займаним посадам.

Водночас Олег Кулініч відмітив позитивну роботу Лесі Землянської, начальника управління Держкомзему у Борщівському районі.

винесено догани. Начальника відділу Держкомзему у Жовківському районі Дениса Сімонова звільнено із займаної посади.

Водночас Олег Кулініч залишився задоволений організацією безоплатного оформлення та видачі державних актів відділами Держкомзему у Пустомитівському та Турківському районах. За відповідальне ставлення до своїх обов'язків та добре організовану роботу керівникам цих відділів — Андрію Івасіву і Михайлу Юсиповичу — оголошено подяки.

ПРО УДОСКОНАЛЕННЯ ПОРЯДКУ безоплатних оформлення та видачі громадянам України ДЕРЖАВНИХ АКТІВ НА ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ

У зв'язку із змінами, які внесені до постанови Кабінету Міністрів України від 05.08.2009 № 844 «Деякі питання реалізації права власності на землю громадянами України у 2009 році» та з метою єдиного підходу до вирішення проблемних питань, які виникають під час її реалізації, Держкомзем роз'яснює таке.

21 жовтня 2009 року Урядом прийнято постанову № 1112 «Про додаткові заходи щодо безоплатних оформлення та видачі громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки» (опубліковано в газеті «Урядовий кур'єр» 28.10.2009 № 199), якою визначено, що:

- Дію постанови Кабінету Міністрів України від 05.08.2009 № 844 «Деякі питання реалізації права власності на землю громадянами України у 2009 році» продовжено на 2010 та наступні роки.

Тобто, передбачається, що роботи з виготовлення технічної документації із землеустрою щодо складення документів, що посвідчують право на земельну ділянку громадянам (далі — технічна документація), та заповнення і державна реєстрація державних актів на право власності на земельну ділянку у 2010 та наступних роках здійснюватимуться для громадян безоплатно за рахунок коштів Державного бюджету.

Разом з тим, звертаємо увагу на обов'язковість виконання у нинішньому році обсягів, визначених Паспортом бюджетної програми на 2009 рік Міністерства охорони навколишнього природного середовища України за КПКВК 2408060, затвердженого наказом Мінприроди та Мінфіну від 16.09.2009 № 479/1091, та наказом Держкомзему від 16.09.2009 № 508 «Про забезпечення виконання робіт з безоплатних оформлення та видачі громадянам України у 2009 році державних актів на право власності на земельні ділянки».

- Дію постанови Кабінету Міністрів України від 05.08.2009 № 844 «Деякі питання реалізації права власності на землю громадянами України у 2009 році» поширено на:
 - осіб, які отримали у користування земельну ділянку до дня набрання чинності Земельним кодексом України (до 01.01.2002 року), але рішення про передачу у власність такої земельної ділянки цим громадянам органами місцевого самоврядування не приймалося;
 - осіб, які отримали у користування земельну ділянку до дня набрання чинності Земельним кодексом України (до 01.01.2002 року), але рішення про передачу у власність такої земельної ділянки цим громадянам прийнято органами місцевого самоврядування без технічної документації.

Тобто, громадянин, який отримав у користування земельну ділянку (зокрема надану колгоспному двору) до дня набрання чинності Земельним кодексом України (до 01.01.2002 року), але рішення про її безоплатну передачу у власність такому громадянину прийнято не було, має право звернутися із двома заявами одночасно до відповідного органу місцевого самоврядування.

Одна заява — до сільської, селищної чи міської ради про передачу йому у приватну власність земельної ділянки орієнтовним розміром для певного цільового призначення, друга заява — адресується територіальному органу Держкомзему про безоплатні оформлення та видачу державного акта на право власності на земельну ділянку.

Відповідна рада на позачерговій сесії розглядає подані документи та надає дозвіл на виготовлення технічної документації. За актом приймання-передачі місцевою радою документи передаються до територіального органу Держкомзему, який укладає договір на безоплатне виготовлення технічної документації. Після виготовлення такої технічної документації повертається до місцевої ради, яка на позачерговій сесії приймає рішення про передачу у власність громадянину земельної ділянки в межах норм, визначених статтею 121 Земельного кодексу України.

Після прийняття рішення про передачу у власність органом місцевого самоврядування за актом приймання-передачі передається технічна документація разом із відповідним рішенням ради та заявою громадянина до територіального органу Держкомзему. Територіальний орган Держкомзему укладає договір з територіальним підрозділом Центру ДЗК на заповнення та державну реєстрацію державного акта на право власності на земельну ділянку, який після заповнення, підписання та реєстрації видається громадянину представником Центру ДЗК в місцях організованої видачі за місцем знаходження земельної ділянки.

При цьому звертаємо увагу на те, що громадянин лише один раз звертається із заявами до місцевої ради. В процесі виготовлення технічної документації й

оформленні та реєстрації державного акта громадянин участі не бере. Фактично процес відбувається для громадянина за принципом «єдиного вікна».

У випадку, якщо органами місцевого самоврядування прийнято рішення про безоплатну передачу громадянину України у власність земельної ділянки, яка перебувала у його користуванні, без технічної документації, безоплатні оформлення та видача державних актів відбувається за наявності рішення про надання дозволу на розробку технічної документації, та відповідно за умови усунення невідповідності площі, зазначеної у попередньому рішенні та площі, визначеної технічною документацією, через прийняття відповідних рішень.

● Згідно з абзацом другим пункту 1 розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України громадяни України — спадкоємці громадян, яким за рішеннями органів місцевого самоврядування передано безоплатно у власність земельні ділянки відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 р. № 15-92 «Про приватизацію земельних ділянок», мають право на безоплатні оформлення та видачу їм державних актів на право власності на земельні ділянки.

Питання безоплатного оформлення та видачі спадкоємцям державних актів на право власності на земельні ділянки здійснюється за умови:

- відсутності спору між спадкоємцями;
- відсутності серед спадкоємців іноземних громадян;
- у випадку, коли нерухоме майно, яке розміщено на успадкованій земельній ділянці, є власністю спадкоємців (спадкоємців) і не відчужувалося іншим особам.

Разом з тим, відповідно до Цивільного кодексу України спадкування відбувається за законом, за заповітом або за спадковим договором.

У випадку спадкування за законом спадкоємець (спадкоємці) подає заяву про виготовлення та видачу державного акта на право власності на земельну ділянку. До заяви додається копія свідоцтва про право на спадщину (на інше майно). У зазначеному свідоцтві зазначається, що майно успадковується спадкоємцем повністю або в певних частинах. Якщо повністю — державний акт видається на таку особу, у випадку успадкування частини майна, із заявою мають звернутися всі спадкоємці та отримати у спільну часткову власність земельну ділянку, передану у власність спадкодавцю за рішенням місцевої ради згідно з Декретом Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 15-92. При цьому технічна документація із землеустрою щодо складення документів, що посвідчують право на земельну ділянку (далі — технічна документація), виготовляється безкоштовно.

У випадку успадкування за заповітом питання повинно вирішуватися з огляду на те, чи перейшло за заповітом до спадкоємця нерухоме майно, яке розміщене на цій земельній ділянці. У випадку відсутності на земельній ділянці майна — питання вирішується у судовому порядку.

Успадкування майна за спадковим договором є більш складним питанням і можливість виготовлення та видачі такому спадкоємцеві державного акта на право власності на земельну ділянку має бути підтверджено судовим рішенням.

● З метою приведення у відповідність до вимог закону рішень виконкомів місцевих рад про безоплатну передачу у приватну власність громадянам земельних ділянок, у період з 12.06.1997 року по 01.01.2002 року рекомендовано органам місцевого самоврядування терміново на позачергових сесіях приймати рішення про їх затвердження.

Статтею 3 Земельного кодексу України в редакції 1992 року було встановлено, що розпоряджаються землею Ради народних депутатів, які в межах своєї компетенції передають землі у власність або надають у користування та вилучають їх. Повноваження щодо передачі, надання та вилучення земельних ділянок місцеві Ради народних депутатів можуть передавати відповідно органам державної виконавчої влади або виконавчим органам місцевого самоврядування.

21 травня 1997 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», пунктом 34 частини першої статті 26 якого встановлено, що виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються питання регулювання земельних відносин. Цей Закон набув чинності 12 червня 1997 року. Отже, з 12 червня 1997 року питання про безоплатну передачу у приватну власність громадянам земельних ділянок мало вирішуватися виключно на пленарних засіданнях. Однак, є непоодинокі випадки прийняття виконкомом рад після 12 червня 1997 року рішень про безоплатну передачу у приватну власність громадянам земельних ділянок. Для того, щоб громадяни мали можливість безоплатно оформити та отримати державні акти на право власності на земельні ділянки за такими рішеннями, необхідно прийняття на позачергових сесіях рішень щодо затвердження рішень виконавчих комітетів відповідних рад.

● З метою уникнення неоднозначного тлумачення застосування норм Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 15-92 «Про земельну реформу» підпункт 1 пункту 1 Порядку доповнено також посиланням на Земельний кодекс України (в редакції 1992 року).

У зв'язку з тим, що в рішеннях про передачу у приватну власність громадянам земельних ділянок, прийнятих місцевими радами в період з 1992 по 2002 роки далеко не завжди є посилання на Декрет Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 15-92 та з метою уникнення різночитання стосовно можливості безкоштовного оформлення та видачі за такими рішеннями громадянам державних актів на право власності на земельні ділянки, підпункт 1 пункту 1 Порядку доповнено також посиланням на Земельний кодекс України (в редакції 1992 року). Враховуючи зазначене, всі рішення, прийняті з 1992 по 2002 роки органами місцевого самоврядування про передачу у власність громадянам України земельних ділянок для будівництва та обслуговування житлових будинків та господарських споруд, особистого підсобного (селянського) господарства в межах населених пунктів та для ведення садівництва в межах норм, передбачених статтею 121 чинного Земельного кодексу України, підпадають під дію вищезазначеного порядку.

Юрій ГУЦУЛЯК,

кандидат економічних наук,
завідувач Косівським відділом проблем гірського землекористування
Івано-Франківського інституту АПВ УААН

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ меліорації земель в Україні. ЯКИМ ЧИНОМ РЯТУВАТИ ДОВКІЛЛЯ?

АВТОР ПУБЛІКАЦІЇ АНАЛІЗУЄ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ МЕЛІОРАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНИХ УГІДЬ НА РІВЕНЬ ҐРУНТОВИХ ВОД, ХІМІЧНИЙ СКЛАД ПІДЗЕМНИХ ВОД, СТІК РІЧОК І ЗАПАСИ ВОДИ В ОЗЕРАХ, ГІДРОЛОГІЧНИЙ РЕЖИМ РІЧОК, ПРИЛЕГЛІ ТЕРИТОРІЇ, ФЛОРУ ТА ФАУНУ. ОПИРАЮЧИСЬ НА РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ, ПРОПОНУЄ ОПТИМАЛЬНІ ШЛЯХИ ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ МЕЛІОРАЦІЇ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.

В Україні віддавна проводять заходи щодо поліпшення земельних угідь — їх комплексну меліорацію. У той же час, як відмічає М.Т. Гончар [1], суперечність меліорації полягає в тому, що для приведення земель в придатний для успішного вирощування сільськогосподарських культур стан, необхідно деколи

докорінно порушити сталі в природі взаємозв'язки та рухому рівновагу. При цьому, на жаль, доводиться змістити процеси, що проходять в екосистемах, в напрямі, який нерідко суперечить природній еволюції. Це, як правило, виявляється у змінах абіотичних чинників і генетично пов'язаного з ними біоценозу.

Звичайно, наукою розроблена низка досить ефективних способів і методів комплексної меліорації земель. Уникнути згаданих вище негативних її впливів можна, якщо утворені шляхом меліорації ландшафти будуть постійно знаходитися у стані, передбаченому природоохоронними нормами.

Як будівництво меліоративних систем, так і докорінне поліпшення поверхні меліорованих земель проводять за допомогою потужних машин. Під їх тиском відбувається порушення гумусового горизонту, вихід на поверхню перехідного горизонту, а іноді і безплідного ґрунту; винесення ґрунту за межі поля при корчуванні, згрібанні і видаленні залишків деревини; розпилення ґрунту тощо.

При спорудженні водосховищ, як ланок меліоративних систем, відбувається затоплення земель, підтоплення прилеглих територій із-за підйому ґрунтових вод, нерідко утворюються небажані мілководдя, а при цьому змінюються, як правило, термічні властивості ґрунту. При зрошуванні їх теплоємність збільшується, а при осушенні — зменшується. Це впливає на агрофізичні властивості ґрунту, терміни обробітку, догляду та стиглості культур.

Іноді меліорація негативно впливає на природну рослинність як меліорованих земель, так і прилеглих територій: змінюється ботанічний склад фітоценозів, їх продуктивність. Спостерігаються істотні зміни у тваринному світі, з'являються ландшафти антропогенного походження з низкою недоліків.

Підвищені дози добрив, що вносяться під посіви на меліорованих землях, нерідко забруднюють прилеглі водоймища. У посушливій зоні надмірне зрошування може викликати вторинне засолення ґрунтів.

Втім, на запроектованих і побудованих на науковій основі системах осушення, негативний вплив, що міг би бути від ґрунтових вод, відсутній. Це підтверджено багаторічними спостереженнями.

Рівень ґрунтових вод в різні періоди року не постійний. У заплаві річки Прут до проведення осушення на кінець вегетаційного періоду (30 жовтня) ґрунтові води були в середньому на глибині 64 см, а після меліорації їх глибина досягла 155 см. Осушення понизило рівень ґрунтових вод у середньому на 71–89 см від природного рівня.

В умовах західного Полісся України рівні ґрунтових вод в межах осушуваного масиву значно знизилися. Для прикладу візьму результати спостережень за Оконською осушною системою. За перший рік осушення тут у магістральному каналі рівень води знизився до глибини 1,4 м, тоді як до осушення він не опускався нижче 0,84 см. У подальші три роки пониження продовжувалося і складало 0,95–1,05 м, досягаючи 1,78–1,91 м. У міру віддалення від осушної мережі пониження рівня ґрунтових вод зменшувалося. На відстані 500, 600 і 1000 м від неї пониження в літній період відповідно складало 0,60; 0,40 і 0,25 м.

Метою меліорації (осушення) є досягнення оптимального рівня ґрунтових вод. Надмірне, як і недостатнє, пониження ґрунтових вод негативно впливає на баланс вологи, ріст і врожай вирощуваних культур.

Відсутність акумулюючого водосховища (ділянка заплави річки Солокія в Львівській області) і двосторонньої дії

меліоративної системи, одностороннє скидання води, негативний її баланс у ґрунті призвели до зниження урожаю трав у 4–5 разів у порівнянні з відрегульованим водним режимом. У результаті заплавно-болотяна екосистема річки Солокія була зруйнована, на меліорацію були витрачені величезні затрати, а очікуваного (проектного) врожаю кормів не отримано. Більше того, на торф'яниках, які швидко мінералізуються, виникла небезпека розвитку вітрової ерозії.

Питання про пониження рівня ґрунтових вод при проведенні комплексу меліоративних заходів важливе не тільки для меліорованих ділянок, але і для тих, які безпосередньо примикають до них. За даними українських і білоруських дослідників при значному або крупному гідромеліоративному будівництві в заплаві річки Прип'ять (по обидві сторони) зниження рівня ґрунтових вод залежно від гідрологічних умов відбувалося на відстані 1–5 км. Величина пониження від 1,0–1,2 м біля кордонів осушувальної ділянки до 0,05–1,0 м у кінцевих меж зони впливу.

Результати цієї дії на лугову та лісову рослинність й інші компоненти природного середовища залежать від гіпсометричних характеристик місцевості. Вважають, якщо рівні ґрунтових вод на підвищеннях рельєфу заплави знаходилися на оптимальній глибині, наслідки їх зниження від меліорації будуть негативними. Якщо ж вони були вищі оптимальних на величину зниження, то вплив буде позитивним. Ніякого впливу не буде тоді, коли ґрунтові води знаходилися на глибині, недоступній для рослин.

Осушуючи заболочені і перезволожені території, не можна допускати переосушення земель, особливо торф'яників.

За науковою класифікацією до підземних вод віднесено ґрунтові та пластові води. Ґрунтові — це перший від поверхні землі горизонт підземних вод. Пластові залягають глибше ґрунтових. Джерела заповнення (зв'язок з наземними водами) у них неіdenтичні. У зв'язку з цим осушення впливає на них по-різному.

Питання основних тенденцій зміни хімізму підземних вод під впливом меліорації є ще недостатньо вивченими. У мінералізації ґрунтових вод спостерігається значна строкатість. Наші дослідження у заплаві річки Солокія показали, що залежно від ступеня мінералізації тут виділяються такі типи: ультрапрісні — 0,0... 0,5 г/л, прісні — 0,5... 1,0 г/л, слабосолоноваті — 1...3 г/л. Ультрапрісні води зосереджені в добре відсортованих і промитих флювіогляціальних пісках, що складають вододіли долини. Прісні води характерні для пісків, супісків і суглинків такого ж походження, розміщених на землях схилів долини, слабосолонцеваті — для торфоболіт заплави річки.

Дуже важливо в перші роки освоєння осушених земель організувати ретельний контроль за винесенням поживних речовин, ступенем мінералізації вод поверхневого і внутрішнього стоку. Внесення мінеральних добрив на поля, їх винесення із стоком, накопичення у водоймищах підвищує вірогідність евтрофікації (збільшення поживних речовин) останніх. Слід враховувати, що хлоридні солі калію та натрію легко розчиняються, тому стічні води часто збагачуються цими рухомими елементами, хоча збільшення інших речовин,

наприклад, сульфатів, виключено. Наслідки евтрофікації водоймищ, особливо мілководних, можуть бути дуже негативними. Розвиток синьо-зелених водоростей, посилене споживання ними кисню створює несприятливі умови для зоопланктону, риб і т. д.

Вивчення винесення мінеральних речовин поверхневими та підземними стоками на меліорованих землях Передкарпаття свідчить про наявність сезонної динаміки сумарного іонного стоку. Поверхневий іонний стік (за даними, що отримані на стічній ділянці 10х20 м) за п'ять років щорічно виносив 13,2...87,6 кг/годину розчинених мінеральних речовин. У цьому стоці компоненти аніонної групи склали 74% мас стоку, гідрокарбонати

і сульфати — 62,5%. Частка кальцію в катіонній групі — 18,5% іонного стоку.

Води підземного стоку виносять 172,4–464,7 кг/га розчинених мінеральних речовин, аніонна частина компонентів яких дорівнювала 73,6% (гідрокарбонати і сульфати). У катіонній групі концентрація кальцію зростає до 15,5% маси стоку. Спостерігалось систематичне зниження винесення нітратів підземним стоком. Винесення мінеральних солей підземним стоком перевищувало винесення поверхневих в 3–11 разів. Середньорічна мінералізація у двох випадках була рівна 0,3 г/л. Отже, як вважають дослідники, в умовах спостережень дренажний стік осушних систем

негативної дії на природне середовище, в т.ч. прилеглі землі, немає. Сумарний іонний стік протягом року може коливатися від слабкого до інтенсивного (від 216,7 кг/га до 525,6 кг/га). У середній по забезпеченості опадами рік сумарний іонний стік з 1 га меліорованих земель був рівний 5% доз всіх мінеральних речовин, внесених з добривами, а у вологіший рік — 12,2% [1].

З природоохоронної точки зору важливо запобігти негативним наслідкам меліорації, які можливі при осушенні великих площ, зокрема, негативному впливу на гідрологічні умови меліорованих і прилеглих територій.

Зрошування як вид меліорації впливає на підземні води шляхом гідродинамічної передачі натиску на напірний водоносний горизонт через поєднання з натиском ґрунтових вод, але цей вплив залежить від багатьох чинників і розповсюджується на порівняно невеликі площі.

Джерелом води для зрошування можуть бути і підземні води, які використовуються для цих цілей ще слабо. На низинних торф'яниках і рівнинних мінеральних ґрунтах легкого механічного складу часто застосовують меліоративні системи із зволоженням підґрунтя по кротових або іншого вигляду дренам. Воно здійснюється попереджувальним шлюзуванням весною і подачею води з водосховищ, річок і ставків влітку. В окремі роки з малосніжними зимами і малодощовими веснами затримувати воду шляхом весняного шлюзування безперспективно через відсутність води. Тому без вододжерел, здатних забезпечити системи не-

обхідною кількістю води, стійко вести господарство на таких землях неможливо. Пересушені торф'яники можуть перетворитися на малородючий субстрат, а малопотужні їх поклади — повністю деградувати. У таких умовах потрібні надійніші способи зволоження.

Прогресивним способом меліорації на торф'яниках і легких мінеральних перезволожених ґрунтах у Поліссі, на мою думку, є вертикальний дренаж з використанням для зрошування наявних заповнюваних запасів підземних вод. Вертикальний дренаж дозволяє гарантовано регулювати водний режим в будь-яких погодних умовах з урахуванням особливостей вирощування культур.

З погляду охорони природи на затоплюваних заплавних землях найбільш ефективним способом осушення є польдерний. Магістральний канал на осушуваній території будується без ухилу, що дозволяє зменшити глибину провідної мережі на 80–100 см. Проте ці системи дорогі і ними важко «управляти». Відмінна особливість такої системи — можливість завдяки наявності водосховища, в яке насосна станція накачує стічні води, акумулювати в ній розчинні у воді добрива, а також використовувати воду по замкнутому циклу: ґрунт-водосховище-ґрунт. Витрати води при такому її використанні зменшуються, а рівень ґрунтових вод підтримується на допустимій глибині [3].

Щодо впливу меліорації земель на стік річок і запаси води в озерах, то це питання до кінця не вивчене. Є дві точки зору. Одні вчені вважають, що пониження у результаті меліорації рівня ґрунтових вод, зменшення кількості боліт неминуче призводить до значного зменшення повноводності річок, обміління озер; інші, — в принципі погоджуючись з впливом осушення на режим річок і озер,

вважають його перебільшеним. Перші закликають до стриманості, обмеження масштабів меліорації, їх опоненти вважають таку позицію безпідставною. Об'єктивними показниками, що характеризують режим річок, можна вважати ширину, глибину і швидкість течії в літній період, зіставлення цих показників за більш-менш тривалий період. Малі річки дійсно замулюються. Спостереження вчених за деякими притоками Дніпра станом на 1894–1898 рр., 1914–1918 рр. і 1956 р. показали, що характеристики гідрографії на річках Сула і Псел залишилися без істотних змін; Хорол став міліти, а Рось — стала ширшою. Це пояснюють тим фактом, що глибина Хорола зменшилася не за рахунок замулювання, а внаслідок зменшення кількості дамб; на Росі ж побудований ряд раніше не існуючих дамб або вони були меншої висоти.

Одна з головних причин обміління і висихання малих річок — глибинна ерозія на схилах долин і балок, що інтенсивно розвивається в результаті знищення лісів, оранки горбів, відсутності протиерозійних заходів або їх малої ефективності. Що стосується середніх і великих річок, то більшість вчених пояснюють коливання їх водонаповнення відносними змінами (циклічність) кліматичних умов, господарська ж діяльність змінює водність їх не більше ніж на 10%. Цей висновок підтверджується дослідженням впливу господарських заходів на річковий стік в басейні Десни [1, 2, 4].

Питання впливу осушної меліорації на гідрологічний режим річок, на мій погляд, необхідно розглядати в регіональному розрізі. Висновки, отримані в одному регіоні, можуть бути помилковими для іншого, що відрізняється інтегральною дією низки чинників впливу на гідрологічні характеристики річок. Якщо на 40% водозборів у сусідній Білорусі у перші роки

після осушення річний стік збільшився більш ніж на 15% за рахунок особливостей ґрунтового живлення, зменшення сумарного випаровування і часткової спрацьованості вікових запасів болотних вод, то на 60% водозборів України відмічено зворотне явище — зниження річного стоку більш ніж на 15%, що пояснюється його використанням для зволоження осушених земель, а в окремих місцях Полісся поглинанням частини стоку карстовими породами. У літні періоди на меліорованих землях за рахунок поліпшення умов дренажу ґрунтових вод і полегшення стоку літніх опадів мінімальні місячні і добові витрати зростають зазвичай в 1,5–2,0 рази, у пору межени витрати збільшуються на 50–70%, скорочуються періоди пересихання і перемерзання малих річок, підвищується частка підземного живлення, поліпшується структура річкового стоку.

Випаровування вологи з меліорованих земель не набагато відрізняються від випаровувань на болотах. Кількість води, що випаровується, збільшується за рахунок зрошування, особливо поверхневого.

Враховуючи, що меліорація повинна передбачати не тільки осушення, але і зрошування за рахунок поверхневих і підземних вод, кількість вологи, що поступає в атмосферу, може зростати. Осушена поверхня боліт добре поглинає і дренає атмосферні опади, переводячи їх в підземний стік, що живить річки і водоймища. Отже, правильно проведена меліорація боліт і заболочених земель вносить, звичайно, зміни в баланс вологи, але корінних зрушень в кліматі регіону, кількості стоку та опадів, що впливають на водність річок, вносити не повинна.

На жаль, фактичний стан справ викликає тривогу. Останніми роками на Поліссі у ре-

зультаті великомасштабних меліорацій спостерігаються зниження рівня ґрунтових вод, пересихання малих річок, пониження рівня води в озерах, а також порошні вітрові бурі на торфах та інші явища, характерні для висушеної території. Це свідчить про необхідність серйозної переоцінки діяльності меліораторів (від проектування і до введення в експлуатацію меліорованих земель).

Осушні меліорації, якщо їх застосовувати непродумано, можуть призвести до багатьох негативних наслідків. Відомий меліоратор Б.С. Маслов типізував справедливі і несправедливі докори меліораторам, звівши їх до наступного:

- осушення земель знижує продуктивність угідь, веде до пересушування торфу і зниження урожаїв;
- торф спрацьовується, землеробство на цих землях в подальшому неможливе;
- осушення земель підсилює вітрову і водну ерозію і губить торф'яні ґрунти, веде до обміління річок і озер, збільшує небезпеку повеней, веде до зменшення атмосферних опадів;
- через осушення боліт пересихають колодязі;
- осушення земель погіршує водний режим прилеглих до боліт земель, негативно діє на фауну і веде до зменшення запасів риби, зникнення рідкісних видів рослин, збіднення флори;
- використання незайманих боліт вигідніше, ніж їх осушення [4].

Завдання полягає в тому, щоб максимально унеможливити негативні наслідки осушення. Непродумане перетворення ландшафтів призводить до різкої зміни місцезнаходження (біотоп) рослин і тварин. Для болотних і перезволожених ландшафтів характерний свій біотоп, специфічний для них і органічний світ. Болотні фітоценози заселені гідрофільною (вологолюбною) і ультрагідрофільною рослинністю, що має велике господарське, науково-пізнавальне і рекреаційне значення.

При осушенні порушуються трофічні (поживні) ланцюги, змінюються умови живлення, особливо водного, умови життя-забезпеченості в цілому. Гідрофільна рослинність зникає, її замінюють мезофільні і навіть мезоксерофільні культурфітоценози. Це обумовлює появу нового тваринного світу, що знаходиться з ними в трофічному зв'язку. Привносяться такі чинники, як мінеральні добрива, пестициди,

механічна обробка землі, значно змінюючи умови існування природної фауни. Наприклад, зникають земноводні мокрих місцезнаходжень, такі, що є основною їжею болотних птахів, та інших представників фауни. Особливий неспокій у людей, що пристосувалися до життя в умовах боліт та інших зволожених екосистем, викликає зникнення традиційних для них продуктів харчування природного походження — ягід, грибів, риби природних водоймищ, дичини. Осушення лісових площ супроводжується істотними змінами природних фітоценозів. Зникає звичайний для перезволожених місць і боліт чагарниково-трав'яний ярус. Після осушення вологих біотопів спостерігається зниження приросту деревних порід, в т.ч. сосни (у Шацькому лісгоспі Волинської області — на 23%). Проте, в сухих і свіжих біотопах з рівнем ґрунтових вод 2–3 і пониженням їх ще на 50 см не вноситься змін до росту сосни. Тому при оцінці

впливу меліорації на ріст лісових фітоценозів необхідний диференційований підхід з урахуванням різноманітності умов місцевості і природного складу фітоценозів. На осушених раніше надмірно зволожених площах у зв'язку з корінним перетворенням лісорослинних умов необхідна зміна фітоценозів, створення лісових культур, щоб породи відповідали новим умовам. Таким чином, разом з осушною меліорацією виникає чимало проблем, які не можуть бути поза увагою.

ВИСНОВКИ:

Отже, щоб пом'якшити негативний вплив меліорації на навколишнє середовище, флору і фауну, щоб створити привабливі ландшафти, потрібно:

- в проектах меліоративних систем передбачати спеціальні природоохоронні заходи (будівництво каналів і підпорних споруд, підживлення озер; посадку лісу і лісових смуг; створення мікрорезервантів і притулків для птахів і диких тварин; меліорацію озер; будівництво рекреаційних споруд; створення заповідників і заказників);
- визначати забруднення водоприймачів нітратами та іншими хімікатами, що виносяться стоком дренажних систем, передбачати заходи по їх очищенню;
- залишати на меліоративних землях окремі дерева, групи дерев, гаї, а також насадження уздовж рік-водоприймачів, крупних каналів і гребель, на мінеральних островах серед боліт, на землях, непридатних для сільського господарства;
- проводити меліоративні заходи у місцях, де водяться водоплавні птахи і хутрові звірі (за погодженням з мисливськими господарствами та іншими зацікавленими організаціями);
- оцінювати вплив осушення на території близько розташованих заповідників і заказників, погоджувати меліоративні заходи із зацікавленими організаціями.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гончар М. Т. *Екологические проблемы сельскохозяйственного производства*. — Львов: Вища школа, 1985.
2. Жученко А. А. *Адаптивное растениеводство (эколого-генетические основы)*. — Кишинев: Штиинца, 1990.
3. Липкина Г. С. *Почвенно-экологические условия и применение удобрений*. — М.: ВАСХНИЛ, 1980.
4. Маслов Б. С., Минеев И. В. *Мелиорация и охрана природы*. — М.: Россельхозиздат, 1985.

ПЕРСПЕКТИВИ ТЕХНІЧНОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ у сфері земельних відносин

Андрій МАРТИН,

докторант Національного університету
біоресурсів і природокористування
України, кандидат економічних наук

УДК 322.2

Однією із передумов вступу України до Світової організації торгівлі (далі — СОТ) стало реформування вітчизняної системи стандартизації та сертифікації, що була успадкована Україною від колишнього СРСР. Ця система значною мірою не відповідала адміністративній конструкції міжнародного та європейського права, а тому прийняття Закону України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» від 01.12.2005 № 3164-IV [1] мало змінити ситуацію і суттєво вдосконалити засади розроблення і застосування національних стандартів, технічних регламентів та процедур оцінки відповідності, а також утвердити основоположні принципи відповідної державної політики.

Потрібно окремо відзначити, що сфера технічних правил і стандартів залишається однією із пріоритетних сфер адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу (далі — ЄС), котра має за мету досягнення Україною відповідності третьому Копенгагенському та Мадридському критеріям набуття членства в ЄС [2].

За таких умов значний інтерес становить розвиток системи технічної регламентації у сфері земельних відносин, адже розробка відповідних нормативних документів сприятиме зближенню

політики стандартизації України та ЄС в галузі АПК і сільському господарстві, охороні навколишнього середовища, гірничодобувній та сировинній галузях, науці і техніці тощо, як це передбачено статтею 52 Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами від 14.06.1994, що ратифікована Законом України № 237/94-ВР від 10.11.1994 [3].

Попри те, що питанням нормування у сфері раціонального використання та охорони земель присвячено роботи таких науковців як С.Ю. Булигін, Д.С. Добряк, О.П. Канап, А.М. Мірошніченко, Л.Я. Новаковський, С.О. Осипчук, А.М. Третьяк, А.Д. Юрченко та деяких інших, проблема розробки технічних регламентів у сферах землеустрою, охорони земель, оцінки земель, моніторингу земель, державного земельного кадастру є порівняно новою і малодослідженою.

МЕТА ЦЬОЇ СТАТТІ — проаналізувати перспективи технічного регулювання у сфері земельних відносин та визначити підходи до розроблення відповідних технічних регламентів, як складової частини національної системи технічного регулювання і споживчої політики, відповідно до практики країн-членів ЄС та СОТ.

Необхідність розроблення та затвердження центральним органом виконавчої влади з питань земельних ресурсів нормативно-технічних документів, державних стандартів, норм і правил у сферах землеустрою, охорони земель, оцінки земель, моніторингу земель, ведення державного земельного кадастру впливає з положень цілої низки законодавчих актів: статті 15 Земельного кодексу України від 25.10.2001 № 2768-III [4], статті 14 Закону України «Про землеустрій» від 22.05.2003 № 858-IV [5], статті 16 Закону України «Про охорону земель» від 19.06.2003 № 962-IV [6], статті 25 Закону України «Про оцінку земель» від 11.12.2003 № 1378-IV [7] тощо.

Зокрема, відповідно до статей 23 та 24 Закону України «Про землеустрій» від 22.05.2003 № 858-IV [5] нормативно-правові акти з питань здійснення землеустрою встановлюють порядок організації, державні стандарти, норми і правила виконання робіт із землеустрою, їх склад і зміст. Нормативно-правові акти з питань здійснення землеустрою є обов'язковими до виконання всіма суб'єктами землеустрою. Державні стандарти, норми і правила у сфері землеустрою встановлюють комплекс якісних та кількісних показників, параметрів, що регламентують розробку і реалізацію документації із землеустрою з урахуванням екологічних, економічних, соціальних, природно-кліматичних та інших умов.

Відповідно до статей 28 та 29 Закону України «Про охорону земель» від 19.06.2003 № 962-IV [6], стандартизація і нормування в галузі охорони земель полягають у забезпеченні екологічної та санітарно-гігієнічної безпеки громадян шляхом визначення вимог щодо якості земель, родючості ґрунтів і допустимого антропогенного навантаження та господарського освоєння земель. До нормативних документів із стандартизації в галузі охорони земель належать: терміни, поняття класифікації; методи, методики і засоби визначення складу та властивостей земель; вимоги до збирання, обліку, обробки, збереження, аналізу інформації про якість земель, прогнозування зміни родючості ґрунтів; вимоги щодо раціонального використання та охорони земель; технічні умови щодо процесів та послуг у сфері охорони земель; метрологічні норми, правила, вимоги до організації робіт; інші нормативні документи із стандартизації у галузі охорони земель.

Статтями 16-19 Закону України «Про оцінку земель» від 11.12.2003 № 1378-IV [7] передбачено, що бонітування ґрунтів, економічна оцінка земель, нормативна грошова оцінка земельних ділянок, а також експертна грошова оцінка земельних ділянок проводяться відповідно до державних стандартів, норм і правил, а також інших нормативно-правових актів.

Передумови для створення галузевої системи стандартизації Держкомземом вже створено — на-

казом від 07.02.2009 № 67 затверджено та надано чинності стандарту СОУ ДКЗР-001:2009 «Правила розроблення нормативних документів, побудови, викладення, оформлення та вимоги до змісту нормативних документів. Основні положення». Цей стандарт, що розроблений у розвиток із урахуванням положень основоположних стандартів національної стандартизації, встановлює правила розробки, приймання, зміни та скасування нормативних документів Держкомземом.

Але потрібно відзначити, що, відповідно до статті 1 Закону України «Про стандартизацію» від 17.05.2001 № 2408-III [8], *стандарт* є документом, що розроблений на основі консенсусу та затверджений уповноваженим органом, що встановлює призначені для загального і багаторазового використання правила, інструкції або характеристики, які стосуються діяльності чи її результатів, включаючи продукцію, процеси або послуги, *дотримання яких є обов'язковим*¹.

Натомість, стаття 1 Закону України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» від 01.12.2005 № 3164-IV [1] вводить поняття *технічного регламенту* — закону України або нормативно-правового акту, прийнятого Кабінетом Міністрів України, у якому визначено характеристики продукції або пов'язані з нею процеси чи способи виробництва, а також вимоги до послуг, включаючи відповідні положення, *дотримання яких є обов'язковим*. Він може також містити вимоги до термінології, позначок, пакування, маркування чи етикетування, які застосовуються до певної продукції, процесу чи способу виробництва.

Відповідно до статті 6 Закону України «Про підтвердження відповідності» від 17.05.2001 № 2406-III [9], Кабінет Міністрів України забезпечує здійснення державної політики у сфері підтвердження відповідності, визначає центральні органи виконавчої влади з питань технічного регулювання у відповідних сферах діяльності, а також центральні органи виконавчої влади, на які покладється розроблення технічних регламентів. Кабінет Міністрів України також здійснює затвердження технічних регламентів.

Постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 288 [10] затверджено переліки центральних органів виконавчої влади, на які покладаються функції технічного регулювання у визначених сферах діяльності та розроблення технічних регламентів.

Центральні органи виконавчої влади, на які покладені функції технічного регулювання у визначених сферах діяльності, в свою чергу:

¹ Попри це, відповідно до статті 28 Закону України «Про землеустрій» від 22.05.2003 № 858-IV [5], розробники документації із землеустрою зобов'язані дотримуватись державних стандартів, норм і правил при здійсненні землеустрою.

- готують пропозиції щодо призначення органів з оцінки відповідності на проведення робіт з підтвердження відповідності у законодавчо регульованій сфері;
- беруть участь у розробленні проектів технічних регламентів та інших нормативно-правових актів у цій сфері;
- організовують підготовку та підвищення кваліфікації фахівців з підтвердження відповідності.

Важливі зміни у сфері підтвердження відповідності відбулися цього року — постановою Кабінету Міністрів України від 10.06.2009 № 583 «Про доповнення переліків центральних органів виконавчої влади, на які покладаються розроблення технічних регламентів і функції технічного регулювання у визначених сферах діяльності» [11] *перелік центральних органів виконавчої влади, на які покладається розроблення технічних регламентів, було доповнено позицією «Держкомзем», а у переліку центральних органів виконавчої влади, на які покладаються функції технічного регулювання у визначених сферах діяльності, було відзначено, що Держкомзем здійснює згадане регулювання у сферах землеустрою, охорони земель, оцінки земель, моніторингу земель, а також державного земельного кадастру*. Таким чином, на сьогодні в Україні створено нормативно-правові передумови для регулювання відносин, пов'язаних з діяльністю у сфері стандартизації, технічного регулювання, у тому числі оцінки відповідності, з застосуванням її результатів, у згаданих сферах.

Метою розроблення і застосування технічних регламентів є захист життя та здоров'я людини, тварин, рослин, національної безпеки, охорони довкілля та природних ресурсів, запобігання недобросовісній практиці. Відповідність введених в обіг в Україні продукції, процесів та послуг технічним регламентам є обов'язковою.

Вимоги, встановлені технічними регламентами, повинні відображати ризики стосовно споживачів, довкілля та природних ресурсів, які створюватиме невідповідність продукції, процесів і послуг. Для оцінювання ризиків повинна розглядатися, зокрема, наявна науково-технічна інформація, пов'язана з переробними технологіями або кінцевим використанням продукції, процесів або послуг.

Центральні органи виконавчої влади, до повноважень яких законом віднесено організацію розроблення технічних регламентів, створюють робочі групи з представників технічних комітетів, центрального органу виконавчої влади з питань технічного регулювання, інших уповноважених центральних органів виконавчої влади та організацій, на які покладаються функції з розроблення, погодження і схвалення остаточного проекту технічних регламентів, внесення змін та пропозицій щодо їх скасування.

Зацікавлені сторони (їх уповноважені представники), які подали центральному органу виконавчої влади з питань стандартизації пропозиції щодо проведення робіт із стандартизації і щодо пропозицій яких центральним органом виконавчої влади з питань технічного регулювання прийнято позитивне рішення, на підставі письмового звернення обов'язково залучаються до участі в роботі відповідної робочої групи з розроблення технічних регламентів. Особи, які виявили бажання брати участь у роботі робочих груп, запрошуються для роботи як експерти за згодою. Відповідний центральний орган виконавчої влади призначає з числа своїх працівників або підпорядкованих йому організацій секретаря робочої групи.

Зацікавлені сторони надають центральному органу виконавчої влади з питань технічного регулювання пропозиції для розроблення, внесення змін або скасування технічних регламентів. Форма надання пропозицій устанавлюється центральним органом виконавчої влади з питань технічного регулювання. Пропозиції, що не відповідають цій формі, повертаються заявнику без розгляду.

Центральний орган виконавчої влади з питань технічного регулювання встановлює процедуру розгляду пропозицій та критерії, за якими приймається рішення щодо їх прийняття чи відхилення. Усі прийняті пропозиції та перелік технічних регламентів вносяться до проекту робочої програми розроблення технічних регламентів. Під час розгляду і аналізу пропозицій визначаються пріоритети для кожного відповідного центрального органу виконавчої влади.

Центральний орган виконавчої влади з питань технічного регулювання затверджує проект **робочої програми розроблення технічних регламентів** з урахуванням пропозицій Ради стандартизації та технічного регулювання при Кабінеті Міністрів України.

Відповідний центральний орган виконавчої влади разом з центральним органом виконавчої влади з питань стандартизації подає робочій групі інформацію про чинність відповідних національних або інших стандартів у галузі, або їх очікуване прийняття, включаючи термін прийняття національних або інших стандартів, а також інформацію про чинність відповідних міжнародних чи регіональних стандартів, у разі їх відсутності — відповідних стандартів та технічних регламентів інших держав.

Проект технічного регламенту, як правило, повинен містити:

- технічні вимоги, у тому числі щодо безпеки, до продукції, процесу або послуги, які відповідають досягнутому на момент розроблення науково-технічному рівню;
- процедури оцінки відповідності, які можуть або повинні бути використані для перевірки відповідності продукції технічним вимогам;
- вимоги до пакування, змісту маркування продукції, специфікації, у разі необхідності — важ-

ливої інформації для споживачів (інструкції, посібники), яка супроводжує продукцію або процес, що введено в обіг.

У разі якщо проект технічного регламенту передбачає можливість декларування відповідності, такий проект має містити процедуру декларування відповідності, форму, зміст та строк зберігання декларації про відповідність.

Перелік національних стандартів, які в разі добровільного застосування є доказом відповідності продукції вимогам технічних регламентів, формується центральним органом виконавчої влади з питань стандартизації за замовленням відповідних центральних органів виконавчої влади, а в разі відсутності таких стандартів — за замовленням цих органів організовує розроблення відповідних стандартів. Перелік національних стандартів, які в разі застосування є доказом відповідності продукції вимогам технічних регламентів, публікується в офіційному виданні центрального органу виконавчої влади з питань стандартизації.

У разі посилення на національні стандарти в технічних регламентах визначається, чи відповідність певним стандартам є єдиним способом, чи одним із способів задоволення вимог технічного регламенту. Вимоги до оцінки відповідності відображають рівень ризику, що створює продукція або процес, до яких застосовують технічний регламент.

Після закінчення розроблення проекту технічного регламенту відповідний центральний орган виконавчої влади публікує у своєму офіційному виданні або в засобах масової інформації повідомлення про наявність проекту для розгляду і можливість надання коментарів будь-якою зацікавленою стороною. Повідомлення містить назву та витяг з проекту, адресу та термін надання коментарів, інформацію про спосіб отримання проекту. Після закінчення строку надання коментарів щодо проекту технічного регламенту робоча група розглядає коментарі, дає на них відповіді та досягає домовленості щодо внесення коментарів в остаточний проект технічного регламенту.

Після закінчення розроблення остаточного проекту технічного регламенту робоча група подає проект до відповідного центрального органу виконавчої влади, який погоджує його з усіма зацікавленими центральними органами виконавчої влади.

Центральний орган виконавчої влади з питань технічного регулювання подає погоджений проект технічного регламенту Кабінету Міністрів України.

У разі наявності істотних розбіжностей між центральними органами виконавчої влади щодо проекту технічного регламенту, що є проектом нормативно-правового акта, прийняття якого віднесено до повноважень Кабінету Міністрів України, він вноситься на розгляд Кабінету Міністрів України, який приймає рішення щодо прийняття або відхилення проекту технічного регламенту з урахуванням пропозицій Ради стандартизації та

технічного регулювання при Кабінеті Міністрів України.

Технічний регламент набирає чинності не раніше ніж через 6 місяців з дня опублікування в інформаційному бюлетені «Офіційний вісник України» для надання можливості учасникам ринку підготуватися до виконання вимог нового технічного регламенту, за винятком термінових обставин.

Замовниками робіт з розроблення технічних регламентів за кошти Державного бюджету України є центральні органи виконавчої влади, до повноважень яких віднесено технічне регулювання у визначених сферах діяльності.

Держспоживстандарт підготував Рекомендації щодо розроблення проектів технічних регламентів², які приймаються постановами Кабінету Міністрів України. Ці рекомендації підготовлені відповідно до законів України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» від 01.12.2005 № 3164-IV та «Про підтвердження відповідності» від 17.05.2001 № 2406-III, Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950, Правил підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2005 № 870, з урахуванням Настанов ЄС щодо виконання директив, в основу яких покладено «Новий підхід» і «Глобальний підхід»³.

За загальними вимогами **технічний регламент має включати наступні розділи: загальні положення; основні вимоги до продукції (послуг); процедури оцінки відповідності; додатки.** За необхідності можна включати такі розділи, як **термінологія, класифікація, маркування, вимоги до призначених органів з оцінки відповідності, нагляд призначеними органами з оцінки відповідності тощо.**

Важливо відзначити, що **технічний регламент слід розробляти на основі нормативних актів (рішень) Ради Європи, Європейського парламенту, Європейської комісії тощо (далі — Директив ЄС) та/або нормативних документів (міжнародних або регіональних стандартів або їх частин).** Зауважу, що регулювання земельних відносин в ЄС розглядається здебільшого в контексті охорони ґрунтів від забруднення та ерозії (згідно класифікації актів законодавства ЄС за предметом регулювання — розділ «Навколишнє середовище»). Відповідні акти законодавства можна знайти й в інших розділах — зокрема, «Сільське господарство», «Охорона здоров'я», «Транспорт» тощо. Тобто, окремо про земельне законодавство чи земельну політику ЄС не йдеться [12].

²http://www.dssu.gov.ua/document/91046/recom_zmini.doc.

³Guide to the implementation of directives on the New Approach and the Global Approach, European Communities, 2000.

⁴Наведений перелік не є вичерпним.

На практиці, при підготовці проектів технічних регламентів у сфері земельних відносин варто буде звернути увагу на такі **нормативні акти ЄС**⁴:

1) ЗЕМЛЕУСТРІЙ, ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ, МОНІТОРИНГ ЗЕМЕЛЬ

- «Тематична стратегія захисту ґрунтів» (*Thematic strategy for soil protection*), викладена у Зверненні (Комунікації) Європейської комісії від 22.09.2006;
- Звернення (Комунікація) Європейської комісії «В напрямку до стратегії захисту ґрунтів» (*Towards a strategy for soil protection*) від 16.04.2002;
- Директива про оцінку впливу деяких публічних та приватних проектів на довкілля (*Council Directive 85/337/EEC of 27 June 1985 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment*, директива ЕІА);
- Рекомендації Європейського Парламенту та Ради Європи 2002/413/ЕС від 30.05.2002 стосовно впровадження Інтегрованого управління прибережними зонами (*Implementation of integrated coastal zone management in Europe*);
- Звернення (Комунікація) Європейської комісії від 11.01.2006 щодо тематичної стратегії для міського середовища (*Thematic strategy on the urban environment*);
- Фінансова схема для міського середовища (*Financial framework for the urban environment*) схвалена рішенням Європейського Парламенту та Ради Європи №1411/2001/ЕС;
- Директива Ради Європи 1999/31/ЕС від 26.04.1999 щодо розміщення відходів (*Landfill of waste*);
- Звернення (Комунікація) Європейської комісії від 27.01.1999 «Підходи до сталого сільського господарства» (*Approaches to sustainable agriculture*);
- Директива Ради Європи 92/43/ЄЕС від 21.05.1992 щодо охорони природних середовищ існування та дикої фауни і флори (*Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora (Habitats Directive)*);
- Директива Ради Європи 79/409/ЄЕС щодо охорони диких птахів (*Council Directive 79/409/EEC of 2 April 1979 on the conservation of wild birds*);
- Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі від 19.09.1979 (Україна приєдналася Законом від 29.10.1996);
- Рішення №1600/2002/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європи від 22.07.2002 щодо Шостої програми дій Співтовариства з питань навколишнього середовища;
- Регламент (ЄС) №2003/2003 Європейського Парламенту та Ради Європи від 13.10.2003 щодо добрив («*EC fertilisers*»);

- Директива Європейського Парламенту та Ради Європи 2004/35/ЄС від 21.04.2004 про екологічну відповідальність;
- Директива Ради 86/278/ЄЕС від 12.06.1986 про захист навколишнього середовища та, зокрема, ґрунтів при використанні осаду стічних вод у сільському господарстві;

2) ОЦІНКА ЗЕМЕЛЬ

- Директива Ради Європи 88/361/ЄЕС від 24.06.1988 щодо імплементації ст. 67 Угоди про створення Європейських Співтовариств (питання інвестицій в нерухомість);
- Директива Ради Європи 2006/48/ЕС від 14.06.2006 (*Taking up and pursuit of the business of credit institutions*) щодо діяльності кредитних установ (регулює питання оцінки майна для цілей кредитування, визначення видів вартості, критерії оцінки, моніторингу та переоцінки, а також вимоги щодо кваліфікації та незалежності оцінювачів);
- Директива Ради Європи 2006/123/ЕС від 12.12.2006 (*Services in the internal market*) щодо послуг на внутрішньому ринку (регулює питання взаємодії постачальників та одержувачів оціночних послуг, заборони та ліквідації національних перешкод для надання послуг, а також кодексів поведінки, спрямованих на сприяння наданню послуг з особливим акцентом на нерухомість);
- «Біла книга» Європейської комісії щодо іпотечного кредиту COM(2007)807 (підкреслюється важливість спільних європейських стандартів для вартісної оцінки майна);

3) ДЕРЖАВНИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР

- Директива Європейського Парламенту та Ради 2007/2/ЕС від 14.03.2007 про створення інфраструктури для просторової інформації в рамках Європейського Співтовариства (INSPIRE);
- Регламент Європейської комісії № 1205/2008 від 03.12.2008 щодо реалізації Директиви 2007/2/ЕС стосовно метаданих;
- Рішення Європейської комісії від 05.06.2009 щодо здійснення Директиви 2007/2/ЕС стосовно моніторингу та звітності.

На мою думку, у найближчі роки Держкомзему доведеться розробити такі технічні регламенти у сфері земельних відносин:

- Технічний регламент документації землеустрою на загальнодержавному та регіональному рівнях;
- Технічний регламент документації землеустрою на місцевому рівні;
- Технічний регламент послуг у сфері охорони земель;

- Технічний регламент документації з оцінки земель;
- Технічний регламент послуг з проведення моніторингу земель;
- Технічний регламент послуг з проведення кадастрового зонування;
- Технічний регламент послуг з проведення кадастрових зйомок.

Розробка та впровадження технічних регламентів у сферах землеустрою, охорони земель, оцінки земель, моніторингу земель, державного земельного кадастру дозволить чітко визначити характеристики відповідної продукції або пов'язаних із нею процесів чи способів виробництва, а також вимоги до згаданих послуг.

Наступним етапом розвитку системи технічного регулювання стане створення органів з оцінки відповідності у сфері земельних відносин, діяльність яких буде пов'язана з визначенням того, що продукція, системи якості, системи управління якістю, системи екологічного управління, персонал відповідають вимогам, встановленим законодавством.

Правові та організаційні засади підтвердження відповідності продукції, систем якості, систем управління якістю, систем екологічного управління, персоналу, а також акредитації органів з оцінки відповідності в Україні визначено законами України «Про підтвердження від-

повідності» від 17.05.2001 № 2406-III та «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» від 17.05.2001 № 2407-III [13]. Порядок здійснення процедури призначення органів з оцінки відповідності продукції, процесів і послуг вимогам технічних регламентів затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 24.01.2007 № 59 [14].

Вільний економічний простір, в межах якого здійснюється безперешкодний обіг та переміщення товарів, послуг, капіталу і праці людей, служить основою процвітання країн, які об'єднуються в економічні союзи. Прагнучи набуття членства в ЄС, Україна має розробляти і запроваджувати ефективно діючі інструменти технічного регулювання, які сприятимуть господарюючим суб'єктам виконувати свої зобов'язання перед споживачами стосовно забезпечення встановленого рівня захисту життя та здоров'я людей, охорони довкілля та природних ресурсів тощо. Впровадження системи технічної регламентації у сфері земельних відносин слід розглядати як необхідний елемент адаптації системи управління земельними ресурсами в Україні до вимог Європейського союзу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» від 01.12.2005 № 3164-IV // Відомості Верховної Ради України від 24.03.2006 — 2006 р., № 12, стор. 488, стаття 101.
2. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004 № 1629-IV // Відомості Верховної Ради України від 16.07.2004 — 2004 р., № 29, стаття 367.
3. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами від 14.06.1994, (ратифікована Законом України № 237/94-ВР від 10.11.1994) // Офіційний вісник України від 29.06.2006 — 2006 р., № 24, стор. 203, стаття 1794, код акту 36581/2006.
4. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 3-4. — Ст. 27.
5. Закон України «Про землеустрій» від 22.05.2003 № 858-IV // Відомості Верховної Ради України від 05.09.2003 — 2003 р., № 36, стаття 282.
6. Закон України «Про охорону земель» від 19.06.2003 № 962-IV // Відомості Верховної Ради України № 39, стаття 349 від 26.09.2003.
7. Закон України «Про оцінку земель» від 11.12.2003 № 1378-IV // Відомості Верховної Ради України від 09.04.2004 — 2004 р., № 15, стаття 229.
8. Закон України «Про стандартизацію» від 17.05.2001 № 2408-III // Відомості Верховної Ради України від 03.08.2001 — 2001 р., № 31, стаття 145.
9. Закону України «Про підтвердження відповідності» від 17.05.2001 № 2406-III // Відомості Верховної Ради України від 10.08.2001 — 2001 р., № 32, стаття 169.
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 288 «Про затвердження переліків центральних органів виконавчої влади, на які покладаються функції технічного регулювання у визначених сферах діяльності та розроблення технічних регламентів» // Офіційний вісник України від 29.03.2002 — 2002 р., № 11, стор. 121, стаття 521, код акту 21849/2002.
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.06.2009 № 583 «Про доповнення переліків центральних органів виконавчої влади, на які покладаються розроблення технічних регламентів і функцій технічного регулювання у визначених сферах діяльності» // Урядовий кур'єр від 18.06.2009 — № 107.
12. Мірошніченко А.М. Гармонізація земельного законодавства України із законодавством ЄС // Державна земельна політика в Україні: Робочі матеріали Круглого столу «Стан і стратегія сучасної земельної політики в країні» (21 травня 2009 р.). — К.: Центр Разумкова. — С. 54-59.
13. Закон України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» від 17.05.2001 № 2407-III // Відомості Верховної Ради України від 10.08.2001 — 2001 р., № 32, стаття 170.
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.01.2007 № 59 «Про затвердження Порядку здійснення процедури призначення органів з оцінки відповідності продукції, процесів і послуг вимогам технічних регламентів» // Офіційний вісник України від 05.02.2007 — 2007 р., № 6, стор. 58, стаття 223, код акту 38570/2007.

ХТО МАЄ ПРАВО РЕЦЕНЗУВАТИ ЗВІТИ з експертної грошової оцінки земельних ділянок ТА У ЯКИХ ВИПАДКАХ ТРЕБА ЦЕ РОБИТИ?

Станіслав ГОРБАТОВИЧ,

начальник Управління ринку та оцінки земель Держкомзему

Відповідно до статті 22 Закону України «Про оцінку земель» звіти з експертної грошової оцінки земельних ділянок, крім звітів з експертної грошової оцінки земельних ділянок державної та комунальної власності у разі їх продажу, підлягають рецензуванню.

Рецензування звіту з експертної грошової оцінки земельних ділянок здійснюється у разі обов'язкового проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок, а також на вимогу зацікавлених осіб та в інших випадках, визначених законом.

Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2003 року № 1440, містить положення про те, що рецензування звіту здійснюється на вимогу особи, яка використовує оцінку та її результати для прийняття рішень, у тому числі на вимогу замовників (платників) оцінки, органів державної влади та місцевого самоврядування, судів та

осіб, які зацікавлені у неупередженому критичному розгляді оцінки, а також за власної ініціативи виконавця оцінки.

Стаття 13 згаданого закону містить такий перелік випадків обов'язкового проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок:

- відчуження та страхування земельних ділянок, що належать до державної та комунальної власності;
- застава земельної ділянки відповідно до закону;
- визначення інвестиційного вкладу в реалізацію інвестиційного проекту на земельні поліпшення;
- визначення вартості земельних ділянок, що належать до державної або комунальної власності, у разі якщо вони вносяться до статутного фонду господарського товариства;
- визначення вартості земельних ділянок при реорганізації, банкрутстві або ліквідації господарського товариства (підприємства) з державною часткою чи часткою комунального майна, яке є власником земельної ділянки;
- виділення або визначення частки держави чи територіальної громади у складі земельних ділянок, що перебувають у спільній власності;
- відображення вартості земельних ділянок та права користу-

вання земельними ділянками у бухгалтерському обліку відповідно до законодавства України;

- визначення збитків власникам або землекористувачам у випадках, встановлених законом або договором;
- рішення суду.

Обов'язковим є рецензування звітів у разі викупу земельних ділянок права приватної власності для суспільних потреб та примусового їх відчуження з мотивів суспільної необхідності відповідно до закону.

Здійснювати рецензування звітів з експертної грошової оцінки земельних ділянок мають право оцінювачі з експертної грошової оцінки земельних ділянок зі стажем практичної роботи не менше двох років, експертні ради саморегулювних організацій оцінювачів з експертної грошової оцінки земельних ділянок.

На сьогодні Держкомзем визнав саморегулювними організаціями оцінювачів з експертної грошової оцінки земельних ділянок (згідно з порядком затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2004 року № 1303) такі громадські організації: Всеукраїнська громадська організація «Ліга оцінювачів земель» та Всеукраїнська громадська організація «Спілка оцінювачів землі».

ЩОБ ПІДТВЕРДИТИ ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ до заяви необхідно додавати **СВІДОЦТВО ПРО ПРАВО НА СПАДЩИНУ (ІНШЕ МАЙНО)**

Алла КАЛЬНИЧЕНКО,
начальник Управління законодавчого регулювання
та розвитку земельних відносин Держкомзему

**Відповідь на звернення
Людмили БЕБКО, жительки
с. Лиман Другий Дворічанського
району Харківської області**

Державний комітет України із земельних ресурсів розглянув за дорученням Кабінету Міністрів України Ваше звернення стосовно безоплатного оформлення державного акта на право власності на земельну ділянку для обслуговування житлового будинку, отриманого у спадщину і повідомляє.

Постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2009 № 1112 «Про додаткові заходи щодо безоплатних оформлення та видачі громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки» внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 05.08.2009 № 844 «Деякі питання реалізації права власності на землю громадянами України» та, зокрема, викладено у новій редакції Порядок безоплатних оформлення та видачі громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки.

Пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.2009 № 1112 передбачено, що відповідно до абзацу другого пункту 1 Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України — спадкоємці громадян, яким за рішенням органів місцевого самоврядування передано безоплатно у власність земельні ділянки відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 15-92 «Про приватизацію земельних ділянок», мають право на безоплатні оформлення та видачу їм державних актів на право власності на земельні ділянки.

Спадкоємець (спадкоємці) подає заяву про виготовлення та ви-

дачу державного акта на право власності на земельну ділянку за місцем розташування земельної ділянки. До заяви додається:

- копія документа, що посвідчує особу;
- засвідчена в установленому порядку копія довіреності — для уповноваженої особи;
- копія документа про присвоєння ідентифікаційного номера згідно з Державним реєстром фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів;
- копія рішення про передачу земельної ділянки у власність, прийнятого органом місцевого самоврядування чи районною держадміністрацією, а також у разі наявності — технічна документація із землеустрою щодо складення документів, що посвідчують право на земельну ділянку, або проект відведення земельної ділянки, виготовлений та затверджений до 15 серпня 2009 року.

Відповідно до інформації, викладеної у зверненні, свідоцтво на право власності на будинок видане у зв'язку з переоформленням свідоцтва про право на спадщину за заповітом.

У такому випадку питання повинно вирішуватися за оглядом на те, чи перейшло за заповітом до спадкоємця нерухоме майно, яке розміщене на цій земельній ділянці.

Таким чином, для підтвердження права власності на земельну ділянку до заяви необхідно додавати свідоцтво про право на спадщину (інше майно).

Разом з тим, повідомляємо, що Порядок безоплатних оформлення та видачі громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки, викладений в новій редакції відповідно до постанови Уряду від 21.10.2009 № 1112 (далі — Порядок), визначає спрощену процедуру безоплатних оформлення та видачі громадянам України у 2009 та наступних роках державних актів на право власності на земельні ділянки для будівництва та обслуговування жилого будинку і господарських будівель, ведення особистого селянського господарства в межах населених пунктів та ведення садівництва у розмірах, визначених статтею 121 Земельного кодексу України, після прийняття рішення про передачу громадянам безоплатно у приватну власність земельних ділянок:

- органами місцевого самоврядування до 1 січня 2002 р. — відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 р. № 15-92 «Про приватизацію земельних ділянок» та Земельного кодексу України від 18 грудня 1990 р. № 561 (в редакції Закону України від 13 березня 1992 р. № 2196);
- органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади з 1 січня 2002 р. — відповідно до статті 118 Земельного кодексу України.

Відповідно до частини першої статті 118 Земельного кодексу України, громадянин, зацікавлений у приватизації земельної ділянки, яка перебуває у його користуванні, подає заяву до відповідної районної, Київської чи Севастопольської міської державної адміністрації або сільської, селищної, міської ради за місцезнаходженням земельної ділянки.

Частина четверта статті 116 Земельного кодексу України передбачає, що передача земельних ділянок безоплатно у власність громадян у межах норм, визначених цим Кодексом, провадиться один раз по кожному виду використання.

Фінансування робіт і послуг, пов'язаних з виготовленням технічної документації, оформленням та видачею державних актів на право власності на земельну ділянку, здійснюється замовником за рахунок коштів державного бюджету (п. 14 Порядку).

ПРО ПРОЦЕДУРУ ОФОРМЛЕННЯ земельних ділянок ПІД МАЛІ АРХІТЕКТУРНІ ФОРМИ

Олена ЮРЕЦЬ,
начальник Управління
правового забезпечення

Ольга ГУМЕНЮК,
головний спеціаліст Управління
правового забезпечення Держкомзему

Постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2009 № 982 затверджено Порядок розміщення малих архітектурних форм для провадження підприємницької діяльності (далі — Порядок).

Відповідно до Порядку розміщення малих архітектурних форм здійснюється на підставі рішення відповідної сільської, селищної, міської ради, а для власників земельних ділянок на підставі рішення виконавчого комітету відповідної місцевої ради.

Самовільне розміщення малих архітектурних форм забороняється.

Суб'єкт господарювання подає відповідний сільській, селищній, міській раді заяву, яка передбачена додатком 1 до Порядку, в якій зазначається бажане місце та строк розміщення малої архітектурної форми, її призначення і загальний опис.

До заяви додаються:

- виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців;
- копія державного акта на право власності на земельну ділянку, право постійного користування земельною ділянкою або договору оренди (за наявності).

У разі, коли мала архітектурна форма розміщена понад три роки на земельній ділянці комунальної чи державної форми власності, строк дії договору оренди закінчився, проте орендна плата за землю вноситься своєчасно, у повному обсязі, до заяви додатково додаються:

- копія договору оренди земельної ділянки, строк дії якого закінчився;
- довідка ДПА про відсутність заборгованості з орендної плати за землю за період дії договору оренди;
- схема прив'язки малої архітектурної форми.

Подання зазначених документів дає можливість продовжити право на розміщення малої архітектурної форми на умовах пункту 10 Порядку.

Вимагати подання інших документів забороняється.

Прийняття документів для розміщення малої архітектурної форми, їх оформлення і розгляд, а також оформлення договору сервітуту здійснюються безоплатно. Заборонено вимагати від суб'єктів господарювання сплачувати благодійні внески та інші платежі.

Сільська, селищна, міська рада реєструє подану заяву про розміщення малої архітектурної форми і в місячний строк приймає рішення щодо попереднього погодження місця розташування малої архітектурної форми та уповноважує виконавчий орган або посадову особу сільської, селищної, міської ради (далі — уповноважений представник) передати суб'єктові господарювання перелік документів, які необхідно подати для прийняття рішення щодо розміщення малої архітектурної форми та/або укладення договору особистого строкового сервітуту.

Забороняється делегувати зазначені повноваження комунальним та приватним підприємствам.

Документи передбачені пунктом 7 Порядку видаються суб'єктові господарювання протягом двох тижнів з дня реєстрації заяви уповноваженим дозвоільним органом (Закон України «Про дозвоільну систему у сфері господарської діяльності» та постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2009 р. № 526 «Про заходи щодо упорядкування видачі документів дозвоільного характеру у сфері господарської діяльності»).

Уповноважений представник на підставі поданих суб'єктом господарювання документів готує проект рішення щодо розміщення малої архітектурної форми та/або укладення договору особистого строкового сервітуту.

Сільська, селищна, міська рада протягом місяця з дня реєстрації документів приймає рішення про розміщення малої архітектурної форми та/або укладення договору особистого строкового сервітуту.

У разі, коли рішення про розміщення малої архітектурної форми не прийняте протягом місяця після подання суб'єктом господарювання визначених уповноваженим представником документів, вважається, що розміщення малої архітектурної форми дозволяється за принципом «мовчазної згоди».

Після прийняття сільською, селищною, міською радою рішення щодо розміщення малої архітектурної форми уповноважений представник повертає у тижневий строк суб'єктові господарювання подані раніше схему прив'язки пересувної малої архітектурної форми або паспорт прив'язки стаціонарної малої архітектурної

форми, або паспорт розміщення групи розташованих поряд малих архітектурних форм з паспортами прив'язки кожної окремої малої архітектурної форми.

Якщо у суб'єкта господарювання немає державного акта на право власності на земельну ділянку чи на право постійного користування земельною ділянкою або договору оренди, сільська, селищна, міська рада укладає з таким суб'єктом господарювання у десятиденний строк з дня прийняття передбаченого пунктом 10 Порядку рішення до-

говір особистого строкового сервіту в порядку, визначеному законодавством.

Строк розміщення малої архітектурної форми не може перевищувати строк дії договору оренди земельної ділянки або договору особистого строкового сервіту. Для стаціонарної малої архітектурної форми зазначений строк становить три роки.

Умови договору особистого строкового сервіту визначаються сільською, селищною, міською радою. Розмір оплати за таким договором не може перевищувати

розмір орендної плати за цю земельну ділянку.

Після розміщення стаціонарної малої архітектурної форми суб'єкт господарювання подає уповноваженому представникові заяву-декларацію за формою, яка передбачена додатком 2 із зазначенням інформації про виконання вимог розміщення малої архітектурної форми.

На підставі заяви-декларації уповноважений представник реєструє стаціонарну малу архітектурну форму.

НІЯКИХ РІШЕНЬ ПРО НАПРАВЛЕННЯ матеріалів по вибору місця розташування земельної ділянки до органів, визначених Земельним кодексом, СІЛЬРАДИ НЕ УХВАЛЯЮТЬ

цільового призначення земельних ділянок лісгосподарського призначення чи водного фонду). Прийняття рішення про направлення органом місцевого самоврядування копії заяви про вибір місця розташування земельної ділянки до перелічених органів Земельним кодексом України не передбачено.

Окрім того, згідно з частиною п'ятою статті 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сесія ради скликається в разі необхідності, але не рідше одного разу на квартал, а з питань відведення земельних ділянок — не рідше, ніж один раз на місяць.

Таким чином, у разі звернення громадянина до сільської ради із заявою про вибір місця розташування земельної ділянки, голова сільради в тиждневий строк з моменту її реєстрації у раді надсилає її копії для отримання висновків про можливість відведення земельної ділянки для цілей, зазначених у заяві, до органів визначених статтею 151 Кодексу.

Зазначені дії голови сільської ради не порушують права ради, оскільки рішення про затвердження матеріалів вибору земельної ділянки, надання дозволу і вимог на розроблення проекту відведення земельної ділянки, про його затвердження та про передачу ділянки у власність приймаються лише на пленарних засіданнях сесії ради.

Юрій ЧУРПИТА,

начальник відділу організації
роботи із зверненнями громадян
Держкомзему

Згідно з частиною другою статті 151 Земельного кодексу України (далі — Кодекс) вибір місця розташування земельних ділянок здійснюють сільські, селищні, міські, районні, обласні ради, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, Кабінет Міністрів України відповідно до повноважень щодо вилучення та передачі (надання) цих ділянок.

Відповідно до частини першої статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рада в межах своїх повноважень приймає нормативні та інші акти у формі рішень.

Частиною десятою статті 118 Кодексу передбачено, що за результатами розгляду проекту відведення, зокрема, сільська ра-

да приймає рішення про передачу земельної ділянки у власність.

Частиною десятою статті 151 Кодексу встановлено, що за результатами розгляду матеріалів вибору земельної ділянки орган місцевого самоврядування приймає рішення про їх затвердження та надає дозвіл і вимоги на розроблення проекту відведення земельної ділянки або обґрунтоване рішення про відмову.

Разом з тим, частиною сьомою статті 151 Кодексу встановлено, що орган місцевого самоврядування відповідно до своїх повноважень розглядає заяву і в тиждневий строк з дня її реєстрації направляє копії на розгляд територіальних органів виконавчої влади з питань земельних ресурсів, органів містобудування і архітектури та охорони культурної спадщини, природоохоронних і санітарно-епідеміологічних органів, а також до відповідних територіальних органів виконавчої влади з питань лісового або водного господарства (у разі вилучення (викупу), надання, зміни

ПОДІЛИТИ ЧИ ОБ'ЄДНАТИ ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ

— Визначаючи перелік документів, ми керувалися ст. 56 Закону України «Про землеустрій».

Поділ чи об'єднання земельної ділянки проводиться за поданням заяви (клопотання) її власника до проектно-землевпорядної організації.

До заяви (клопотання) додаються:

- а) цивільно-правова угода на право власності на земельну ділянку, або рішення суду щодо визначення права власності на земельну ділянку, або копія державного акту на право власності на земельну ділянку; справа щодо оформлення документів, що посвідчують право власності на земельну ділянку з матеріалами польових обчислень і вимірювань (за наявності);
- б) письмово викладене бажання власника ділянки щодо розміру та місця розташування ділянок при об'єднанні (поділі) земельної ділянки;
- в) для громадянина — власника земельної ділянки: копія паспорта (серія, номер паспорта, коли і ким виданий та місце проживання), індексаційний код; для юридичної особи — власника земельної ділянки: копія статуту (положення) та копія свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи;

г) документи щодо встановлених обмежень (обтяжень) та земельних сервітутів на використання земельної ділянки.

Роботи виконуються в такій послідовності:

- підготовчі (підбір планово-картографічних матеріалів та збирання інформації про опорно-геодезичну мережу, аналіз матеріалів, документації із землеустрою, щодо передачі земельної ділянки власності);
- проведення рекогносцирування по зовнішній межі земельної ділянки;
- межі земельних ділянок, що об'єднуються чи підлягають поділу відновлюються, або переносяться в натуру за наявними планово-картографічними матеріалами. Крайні поворотні точки кожної межі закріплюються довгостроковими межовими знаками встановленого зразку, крім збігу вказаних поворотних точок меж з твердими точками на місцевості;
- перенесення в натуру (на місцевості) або відновлення всіх поворотних точок меж земельної ділянки здійснюється геодезичними методами з прив'язкою не менше двох характерних закріплених поворотних точок до пунктів державної геодезичної мережі та до твердих точок на місце-

Порядок розроблення технічної документації із землеустрою щодо складання документів, що посвідчують право власності на земельну ділянку при поділі чи об'єднанні земельних ділянок, яким віднедавна користуються луганчани, чітко визначає взаємостосунки між землевлпорядними організаціями, органами влади та замовниками послуг.

Такий підхід в організації праці дає непогані результати — біля дверей чиновників немає довжелезних черг, поменшало невдоволених їхньою роботою. Про схвалений науково-технічною радою методичний документ розповідає Петро МІЛЕХІН, начальник Головного управління Держкомзему у Луганській області.

вості. Здійснюється кадастрова зйомка земельної ділянки з наступним врахуванням координат поворотних точок меж (у державній системі координат) і площі ділянок. За результатами виконаних робіт складається План поділу (об'єднання) земельної ділянки (ділянок).

На план наносяться:

- межі ділянки (ділянок) з описом суміжних землевласників, землекористувачів;
- поворотні точки меж межі ділянки (ділянок);
- лінійні проміри між точками по межах земельної ділянки;
- елементи ситуації, угідь та зон обмежень щодо використання земельної ділянки;
- складаються акти перенесення меж ділянок та меж зон обмежень.

На сформовані земельні ділянки роздруковуються державні акти, підставою для видачі яких, відповідно до пункту 2.3 Інструкції про заповнення бланків державних актів на право власності на земельну ділянку і на право постійного користування земельною ділянкою, є рішення органу, що передав ділянку у власність чи цивільно-правові угоди, а також рішення про затвердження технічної документації або заява власника земельної ділянки про розроблення технічної документації.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 9 вересня 2009 р. № 1021

Київ

Про затвердження порядків ведення Поземельної книги і Книги записів про державну реєстрацію державних актів на право власності на земельну ділянку та на право постійного користування земельною ділянкою, договорів оренди землі

Відповідно до пункту 6 розділу IX «Прикінцеві положення» Земельного кодексу України Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити такі, що додаються:
Порядок ведення Поземельної книги;
Порядок ведення Книги записів про державну реєстрацію державних актів на право власності на земельну ділянку та

на право постійного користування земельною ділянкою, договорів оренди землі.

2. Державному комітетові із земельних ресурсів привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цією постановою.

3. Ця постанова набирає чинності з 1 січня 2010 року.

Прем'єр-міністр України

Ю. ТИМОШЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 9 вересня 2009 р. № 1021

ПОРЯДОК ведення Поземельної книги

Загальні питання

1. Цей Порядок визначає процедуру ведення за формою згідно з додатком Поземельної книги — документа, який є складовою частиною державного реєстру земель, містить відомості про земельну ділянку, обмеження на використання земельної ділянки, суб'єктів прав на земельну ділянку та правовстановлюючі документи, а також дані про нормативну грошову оцінку земельної ділянки, її цільове призначення, склад земельних угідь. Поземельна книга є власністю держави.

2. Поземельна книга має формат А4 (210 x 297 міліметрів) і виготовляється з паперу світло-зеленого кольору щільністю 100 грамів на кв. метр.

На титулі кожного примірника Поземельної книги проставляється гриф «Для службового користування. Примірник єдиний».

3. Облік поземельних книг ведеться відповідно до Інструкції про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 листопада 1998 р. № 1893 (Офіційний вісник України, 1998 р., № 48, ст. 1764).

Територіальний орган Держкомзему забезпечує зберігання поземельних книг з метою запобігання їх викраденню, втраті, знищенню або пошкодженню. Відповідальність за організацію зберігання поземельних книг несе керівник територіального органу Держкомзему згідно із законодавством. Поземельні книги зберігаються довічно.

4. Номер Поземельної книги відповідає кадастровому номеру земельної ділянки.

Кадастровий номер — це індивідуальний цифровий код (номер), що не повторюється на всій території України, присвоюється земельній ділянці при здійсненні її державної реєстрації і зберігається за нею протягом усього часу існування такої ділянки.

5. Інструкція з внесення відомостей до Поземельної книги затверджується Держкомземом.

Ведення Поземельної книги

6. Поземельна книга відкривається та ведеться на кожну земельну ділянку:

у паперовому вигляді — територіальними органами Держкомзему;

в електронному вигляді — операторами — структурними підрозділами державного підприємства «Центр державного

земельного кадастру» (далі — Центр кадастру) в районах, містах обласного (республіканського Автономної Республіки Крим) значення, мм. Києві та Севастополі, які мають доступ та вносять відомості до автоматизованої системи державного земельного кадастру (далі — автоматизована система).

Автоматизована система є інформаційною системою, що містить відомості про правовий режим земель, державну реєстрацію земельних ділянок, кадастрове зонування, кадастрові зйомки, бонітування ґрунтів, економічну оцінку земель, грошову оцінку земельних ділянок, а також про кількісний облік земель та їх якість.

Поземельна книга у паперовому вигляді зберігається у територіальному органі Держкомзему за місцем розташування земельної ділянки.

7. Поля в Поземельній книзі в електронному вигляді повинні відповідати графам її розділів у паперовому вигляді. У разі невідповідності відомостей Поземельної книги в електронному вигляді відомостям документа на паперовому носії, на підставі якого внесено такі відомості, перевага надається відомостям, що містяться у документі на паперовому носії.

8. Одночасно з внесенням відомостей до Поземельної книги робляться записи у Книзі записів реєстрації державних актів на право власності на земельну ділянку та на право постійного користування земельною ділянкою, договорів оренди землі (далі — Книга записів).

9. Поземельна книга вважається відкритою після зазначення кадастрового номера земельної ділянки і дати її відкриття на титулі Поземельної книги, що завіряється підписом посадової особи, скріпленням печаткою територіального органу Держкомзему.

На титулі також зазначаються найменування територіального органу Держкомзему та попередній і наступний кадастрові номери земельної ділянки.

Дата відкриття Поземельної книги є датою державної реєстрації земельної ділянки.

10. Відомості із зазначенням дати вносяться до розділів Поземельної книги у паперовому вигляді посадовою особою територіального органу Держкомзему, яка має вищу освіту за спеціальністю «землепорядкування та кадастр» і уповноважена в установленому Держкомземом порядку вести державний реєстр земель на рівні району, міста обласного (республіканського Автономної Республіки Крим) значення, мм. Києва та Севастополя (далі — посадова особа).

Записи до розділів Поземельної книги вносяться державною мовою розбірливо чорнилом чи кульковою ручкою синього або чорного кольору. Кожен запис завіряється підписом посадової особи та скріплюється печаткою територіального органу Держкомзему. Не завірений підписом і не скріплений печаткою запис вважається недійсним.

Внесення відомостей до Поземельної книги в електронному вигляді здійснюють оператори протягом трьох днів починаючи з дати внесення записів до Книги записів у паперовому вигляді.

Відповідальність за відповідність відомостей Поземельної книги в електронному вигляді відомостям Поземельної книги у паперовому вигляді несе керівник оператора.

Структура Поземельної книги в електронному вигляді, форма передачі відомостей територіальними органами Держкомзему операторам для внесення відомостей до неї, порядок взаємодії територіальних органів Держкомзему та операторів під час її ведення затверджуються Держкомземом.

11. Відповідальність за достовірність, повноту та актуальність відомостей поземельних книг у паперовому та електронному вигляді покладается на заступника керівника територіального органу Держкомзему, відповідального за ведення державного реєстру земель.

12. У разі зміни меж, поділу земельної ділянки або об'єднання кількох земельних ділянок Поземельна книга на кожну земельну ділянку закривається із зазначенням дати її закриття на титулі Поземельної книги, що засвідчується підписом посадової особи та скріплюється печаткою територіального органу Держкомзему.

13. У разі втрати Поземельної книги у паперовому вигляді складається її новий примірник, до якого вносяться відомості на підставі відомостей, узятих з архівних екземплярів документації із землеустрою, Книги записів та Поземельної книги в електронному вигляді.

Відновлення відомостей про земельні ділянки, набуті у власність на підставі договорів відчуження, укладених після 2 серпня 2004 р., здійснюється також на підставі відомостей Державного реєстру правочинів у порядку, визначеному Мін'юстом разом з Держкомземом.

Поземельна книга в електронному вигляді відновлюється шляхом копіювання її резервної копії з бази даних автоматизованої системи або внесення відомостей до автоматизованої системи на підставі відомостей відповідної Поземельної книги у паперовому вигляді.

Здійснення державної реєстрації переходу права власності на земельну ділянку на підставі цивільно-правового договору або свідоцтва про право на спадщину

14. У разі здійснення нотаріусом у встановленому законом порядку відмітки про перехід права власності на земельну ділянку на підставі цивільно-правового договору або свідоцтва про право на спадщину вносяться відомості до розділу 3 Поземельної книги «Земельна ділянка. Права власності, постійного користування». Дата внесення відомостей є датою державної реєстрації переходу права власності на земельну ділянку.

15. Реєстраційний номер відомостей про реєстрацію переходу права власності до нового власника земельної ділянки складається з кадастрового номера земельної ділянки, номерів відповідного розділу Поземельної книги та запису в розділі. Кадастровий номер земельної ділянки, номери розділу Поземельної книги та запису в розділі відокремлюються між собою розділовим знаком — двокрапкою.

Здійснення державної реєстрації обмежень використання земельної ділянки, земельного сервітуту та набуття права емфітевзису і суперфіцію

16. Відомості про обмеження використання земельної ділянки, земельний сервітут, емфітевзис і суперфіцію вносяться до Поземельної книги на підставі відповідної документації із землеустрою, охоронного зобов'язання, передбаченого законом, договору, заповіту чи рішення суду.

17. Державна реєстрація обмежень використання земельної ділянки, встановленого земельного сервітуту, договору емфітевзису і суперфіцію здійснюється шляхом внесення відомостей до розділу 5 Поземельної книги «Земельна ділянка. Опис обмежень використання земельної ділянки».

18. Реєстраційний номер відомостей про державну реєстрацію обмеження використання земельної ділянки, земельного сервітуту, емфітевзису і суперфіцію складається з кадастрового номера земельної ділянки, номерів розділу Поземельної книги та запису в розділі. Кадастровий номер земельної ділянки, номери розділу Поземельної книги та запису в розділі відокремлюються між собою розділовим знаком — двокрапкою.

19. Для державної реєстрації обмежень використання земельної ділянки, земельного сервітуту, емфітевзису і суперфіцію власник чи набувач права або уповноважені ними

особи особисто подають до відповідного територіального органу Держкомзему заяву про державну реєстрацію обмежень використання земельної ділянки та з урахуванням конкретної ситуації, що склалася, такі документи:

1) документацію із землеустрою, яка включає план земельної ділянки та перелік обмежень використання земельної ділянки і наявні земельні сервітути або охоронне зобов'язання;

2) копії документів, що посвідчують особу відповідно до законодавства, а у разі подання заяви уповноваженою особою — також нотаріально посвідчену довіреність (для представника фізичної особи) або нотаріально засвідчену копію довіреності, що підтверджує повноваження представника юридичної особи;

3) договір, кількість примірників якого становить на один більше, ніж кількість сторін договору — у разі внесення відомостей до Поземельної книги на підставі такого договору;

4) нотаріально засвідчену копію заповіту — у разі внесення відомостей до Поземельної книги на підставі заповіту;

5) рішення суду — у разі внесення відомостей до Поземельної книги на підставі рішення суду.

20. У державній реєстрації обмежень використання земельної ділянки, земельного сервітуту, емфітевзису і суперфіцію може бути відмовлено, якщо:

1) документація із землеустрою не містить плану земельної ділянки, переліку обмежень використання земельної ділянки і наявних земельних сервітутів, не відповідає вимогам діючих нормативно-правових актів;

2) в охоронному зобов'язанні відсутні відомості про межі земельної ділянки чи перелік обмежень використання земельної ділянки;

3) довіреність або копія довіреності, що підтверджує повноваження представника, не посвідчена (засвідчена) нотаріально;

4) кількість примірників договору не відповідає необхідній кількості примірників;

5) копія заповіту не засвідчена нотаріально.

У разі відмови у державній реєстрації за результатами перевірки поданих документів територіальний орган Держкомзему протягом трьох робочих днів готує обґрунтований висновок про відмову в такій реєстрації та повертає подані документи сторонам або уповноваженим ними особам для доопрацювання за актом приймання-передачі.

21. Державна реєстрація обмежень використання земельної ділянки, земельного сервітуту, емфітевзису і суперфіцію в разі відсутності підстав для відмови в такій реєстрації здійснюється одночасно з державною реєстрацією земельної ділянки.

У разі коли обмеження використання земельної ділянки, земельний сервітут, емфітевзис і суперфіції встановлено після державної реєстрації земельної ділянки чи за окремим договором, заповітом або рішенням суду, їх реєстрація здійснюється протягом 14 календарних днів з дати подання документів.

Виправлення технічних помилок у Поземельній книзі

22. Під час виправлення технічних помилок у Поземельній книзі у паперовому вигляді записи, що не відповідають відомостям документа, на підставі яких вони зроблені, закреслюються однією горизонтальною червоною лінією, нанесеною чорнилом або кульковою ручкою.

23. Під час внесення виправлення до Поземельної книги робиться запис «виправленому вірити», який завіряється підписом посадової особи із зазначенням дати виправлення та скріплюється печаткою територіального органу Держкомзему.

24. Технічні помилки у Поземельній книзі, виявлені посадовою особою, безоплатно виправляються у десятиденний строк, про що власнику (користувачу) земельної ділянки надсилається письмове повідомлення про внесення відповідних змін.

25. Технічні помилки, виявлені власником (користувачем) земельної ділянки, виправляються безоплатно у десятиденний строк з дати реєстрації письмової заяви від власника (користувача) земельної ділянки. Власнику (користувачу) земельної ділянки надсилається письмове повідомлення про виправлення технічної помилки.

26. Відомості про виправлені технічні помилки в Поземельній книзі у паперовому вигляді вносяться до Поземельної книги в електронному вигляді у строки та на умовах, визначених пунктом 10 цього Порядку.

Скасування записів у Поземельній книзі

27. Запис у Поземельній книзі скасовується посадовою особою на підставі рішення суду в установленому законом порядку.

28. Запис під час його скасування закреслюється у Поземельній книзі однією горизонтальною червоною лінією, нанесеною чорнилом або кульковою ручкою, поряд з якою червоним кольором таким самим способом зазначається, на підставі якого документа скасовано запис, ставляться дата скасування запису та підпис посадової особи.

29. Посадова особа протягом трьох робочих днів письмово повідомляє власника (користувача) земельної ділянки про скасування запису.

30. Відомості про скасування запису в Поземельній книзі у паперовому вигляді вносяться до відповідного розділу Поземельної книги в електронному вигляді у строки та на умовах, що визначені у пункті 10 цього Порядку.

Надання відомостей з Поземельної книги

31. Відомості з Поземельної книги надаються територіальним органом Держкомзему за місцем розташування земельної ділянки у вигляді витягу з Поземельної книги — документа, який свідчить про наявність запису у відповідному розділі Поземельної книги чи про відсутність такого запису, або інформаційної довідки за формами, встановленими Держкомземом.

32. Право на отримання витягу з Поземельної книги мають власник (користувач) земельної ділянки, суб'єкти права земельного сервітуту, емфітевзису і суперфіцію, їх спадкоємці, правонаступники або уповноважені ними особи та адвокати.

33. Інформаційну довідку з Поземельної книги можуть отримувати органи державної влади (посадові особи), якщо запит зроблено у зв'язку із здійсненням покладених на них відповідно до закону повноважень.

34. Надання витягу з Поземельної книги здійснюється на платних засадах. Інформаційна довідка органам державної влади надається безоплатно.

35. Витяг з Поземельної книги надається на підставі заяви, що надійшла від особи, зазначеної у пункті 32 цього Порядку, та копії документа про сплату послуг за надання витягу.

Для отримання витягу фізична особа разом із заявою повинна пред'явити документ, що посвідчує її особу, а в разі подання заяви представником фізичної чи юридичної особи — документ, що підтверджує повноваження діяти від імені таких осіб. При цьому особа, що представляє особу-нерезидента, повинна пред'явити документи, що легалізовані в порядку, встановленому законодавством України.

Витяг є дійсним протягом трьох місяців з моменту його видачі, крім витягу для оформлення права на спадщину, що видається спадкоємцям за письмовим запитом нотаріуса і є дійсним протягом року з моменту його видачі.

36. Посадова особа веде журнал реєстрації заяв про надання витягів з Поземельної книги. Порядок ведення та зміст

журналу реєстрації заяв визначає Держкомзем. Реєстрація заяв здійснюється на загальних підставах.

37. Інформаційна довідка з Поземельної книги надається органам державної влади за письмовим запитом, оформленим в установленому законодавством порядку, що підписується керівником цього органу або особою, що його заміщує, із зазначенням законних підстав для такого запиту, а також відповідних реквізитів справи, у зв'язку з якою виникла потреба в отриманні зазначеної довідки.

38. Територіальний орган Держкомзему протягом десяти днів після реєстрації заяви (запиту) аналізує її і надає заявникові у письмовій формі витяг чи інформаційну довідку з Поземельної книги або відмову в наданні таких відомостей.

39. Відмова у наданні витягу або інформаційної довідки надається у разі, коли заявник не має права на отримання відомостей з Поземельної книги, зазначених у його заяві (запиті), або ним було порушено вимоги цього Порядку чи відповідні відомості відсутні у Поземельній книзі.

У разі коли особі відмовлено у наданні витягу, кошти, сплачені за його надання, поверненню не підлягають.

40. Витяг з Поземельної книги та інформаційна довідка або відмова у їх наданні оформлюються письмово (у разі відмови — із зазначенням її причин) у двох примірниках за підписом керівника територіального органу Держкомзему, скріпленим печаткою цього органу.

Перший примірник подається заявнику, другий протягом трьох років зберігається у територіальному органі Держкомзему.

Додаток
до Порядку ведення
Поземельної книги

Поземельна книга

(найменування територіального органу Держкомзему)

(кадастровий номер земельної ділянки)

Поземельну книгу відкрито

_____ 20 р.

(підпис посадової особи)

(прізвище та ініціали)

МП

Поземельну книгу закрито

_____ 20 р.

(підпис посадової особи)

(прізвище та ініціали)

МП

Попередній кадастровий
номер _____

Наступний кадастровий
номер _____

Кадастровий номер земельної ділянки: _____

ЗМІСТ Поземельної книги

Порядковий номер	Назва розділу, документа	Серія, номер документа	Номер сторінки	Прізвище, ім'я та по батькові посадової особи	Дата, підпис
------------------	--------------------------	------------------------	----------------	---	--------------

Аркуш закрито

_____ 20 р.

(підпис посадової особи)

(прізвище та ініціали)

Продовжено на аркуші _____

МП

Кадастровий номер земельної ділянки: _____

Розділ 1. Земельна ділянка. Загальні відомості

Номер запису	Місце розташування земельної ділянки (вулиця, населений пункт, район, область)	Код та назва цільового призначення земельної ділянки	Форма (вид) власності	Загальна площа згідно з право-встановлюючим документом, гектарів	Нормативна грошова оцінка земельної ділянки, тис. гривень
--------------	--	--	-----------------------	--	---

Аркуш закрито

_____ 20__ р.

_____ (підпис посадової особи)

_____ (прізвище та ініціали)

Продовжено на аркуші _____

МП

Кадастровий номер земельної ділянки: _____

Розділ 2. Кадастровий план земельної ділянки та експлікація земельних угідь

Умовні позначення:

_____ 20__ р.

_____ (підпис посадової особи)

_____ (прізвище та ініціали)

МП

Опис суміжних меж:

Масштаб 1: _____

Аркуш закрито

_____ 20__ р.

_____ (підпис посадової особи)

_____ (прізвище та ініціали)

Продовжено на аркуші _____

МП

Кадастровий номер земельної ділянки: _____

Експлікація земельних угідь

Номер запису	Загальна площа земельної ділянки, гектарів (кв. метрів)	У тому числі за земельними угіддями					

_____ 20__ р.

_____ (підпис посадової особи)

_____ (прізвище та ініціали)

Примітка: В експлікації земельних угідь зазначаються види угідь, визначені Інструкцією з заповнення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель (форма 6-зем), затвердженою наказом Держкомстату.

Аркуш закрито

_____ 20__ р.

_____ (підпис посадової особи)

_____ (прізвище та ініціали)

Продовжено на аркуші _____

МП

Кадастровий номер земельної ділянки: _____

Розділ 3. Земельна ділянка. Права власності, постійного користування

Номер запису	Власник (землекористувач)			Виникнення права			Припинення права	Особливі відмітки
	прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, найменування юридичної особи	паспортні дані фізичної особи, реквізити юридичної особи	ідентифікаційний номер фізичної особи, код згідно з ЄДРПОУ юридичної особи	код права (власність, постійне користування)	частка (доля, пай)	назва документа, серія, номер, ким і коли виданий, реєстраційний номер	назва документа, серія, номер, ким і коли виданий, реєстраційний номер	

Аркуш закрито

_____ 20 р.

(підпис посадової особи)

(прізвище та ініціали)

Продовжено на аркуші _____ МП

Кадастровий номер земельної ділянки: _____

Розділ 4. Земельна ділянка. Оренда, суборенда

Номер запису	Орендодавець		Орендар			Суборендар			Особливі відмітки		
	прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, найменування юридичної особи	паспортні дані, ідентифікаційний номер фізичної особи, реквізити, код згідно з ЄДРПОУ юридичної особи	прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, найменування юридичної особи	паспортні дані, ідентифікаційний номер фізичної особи, реквізити, код згідно з ЄДРПОУ юридичної особи	площа земельної ділянки, гектарів	строк дії, дата і номер договору оренди	прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, найменування юридичної особи	паспортні дані, ідентифікаційний номер фізичної особи, реквізити, код згідно з ЄДРПОУ юридичної особи	площа земельної ділянки, гектарів	строк дії, дата і номер договору суборенди	

Аркуш закрито

_____ 20 р.

(підпис посадової особи)

(прізвище та ініціали)

Продовжено на аркуші _____ МП

Кадастровий номер земельної ділянки: _____

Розділ 5. Земельна ділянка. Опис обмежень використання земельної ділянки

Номер запису	Дата і номер обмеження (обтяження)	Код та зміст обмеження (обтяження), (земельні сервітути, суперфіцій, емфітевзис), площа, гектарів	Строк, дата початку, дата закінчення	Підстава виникнення обмежень (обтяжень) (назва документа, серія, номер, ким і коли виданий, реєстраційний номер)	Підстава припинення обмежень (обтяжень) (назва документа, серія, номер, ким і коли виданий, реєстраційний номер)	Особливі відмітки
--------------	------------------------------------	---	--------------------------------------	--	--	-------------------

Аркуш закрито

_____ 20 р.

(підпис посадової особи)

(прізвище та ініціали)

Продовжено на аркуші _____ МП

ПОРЯДОК
ведення Книги записів про державну реєстрацію державних актів на право власності
на земельну ділянку та на право постійного користування
земельною ділянкою, договорів оренди землі

Загальні питання

1. Цей Порядок визначає процедуру ведення за формою згідно з додатком Книги записів про державну реєстрацію державних актів на право власності на земельну ділянку та на право постійного користування земельною ділянкою, договорів оренди землі (далі — Книга записів) — документа суворого обліку, який є власністю держави і складовою частиною державного реєстру земель та містить відомості про зареєстровані державні акти на право власності на земельну ділянку, на право постійного користування земельною ділянкою та договори оренди (суборенди) землі із зазначенням кадастрових номерів земельних ділянок.

2. На титулі кожного примірника Книги записів проставляється гриф «Для службового користування. Примірник єдиний».

Облік книг записів ведеться відповідно до Інструкції про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 листопада 1998 р. № 1893 (Офіційний вісник України, 1998 р., № 48, ст. 1764).

Територіальний орган Держкомзему забезпечує зберігання книг записів з метою запобігання їх викраденню, втраті, знищенню або пошкодженню. Відповідальність за організацію зберігання книг записів несе керівник територіального органу Держкомзему згідно із законодавством. Книги записів зберігаються довічно, знищення або вилучення частини Книги записів забороняється. Організація виготовлення та поставання книг записів покладається на Держкомзем.

3. Інструкція з внесення записів до розділів Книги записів затверджується Держкомземом.

Ведення Книги записів

4. Книга записів відкривається та ведеться: у паперовому вигляді — територіальним органом Держкомзему;

в електронному вигляді — операторами — структурними підрозділами державного підприємства «Центр державного земельного кадастру» (далі — Центр кадастру) в районах, містах обласного (республіканського Автономної Республіки Крим) значення, мм. Києві та Севастополі, які мають доступ та вносять відомості до автоматизованої системи державного земельного кадастру (далі — автоматизована система).

Автоматизована система є інформаційною системою, що містить відомості про правовий режим земель, державну реєстрацію земельних ділянок, кадастрове зонування, кадастрові зйомки, бонітування ґрунтів, економічну оцінку земель, грошову оцінку земельних ділянок, а також відомості про кількісний облік земель та їх якості.

Книга записів у паперовому вигляді зберігається у територіальному органі Держкомзему за місцем розташування земельної ділянки.

5. Поля у Книзі записів в електронному вигляді повинні відповідати графам її розділів у паперовому вигляді. У разі невідповідності відомостей Книги записів в електронному вигляді відомостям документа на паперових носіях, на підставі якого внесено такі відомості, перевага надається відомостям, що містяться в документі на паперовому носії.

6. Записи до розділів Книги записів вносяться державною мовою розбірливо, чорнилом чи кульковою ручкою синього або чорного кольору.

7. Відповідний том розділу Книги записів у паперовому вигляді вважається відкритим після зазначення дати відкриття на титулі такого тому, що завіряється підписом посадової особи та скріплюється печаткою територіального органу Держкомзему.

Сторінки тому розділу Книги записів нумеруються друкарським способом, прошнуровуються та опечатуються, про що посадовою особою робиться відповідний запис на останній сторінці. Запис засвідчується підписом керівника територіального органу Держкомзему із зазначенням його прізвища та ініціалів і скріплюється печаткою цього органу.

Кожен том розділу Книги записів повинен містити не більше ніж 125 аркушів і мати тверду обкладинку.

При відкритті нового тому розділу Книги записів протягом року нумерація записів продовжується. З початком нового року нумерація записів державної реєстрації починається з одиниці.

На титулі тому розділу Книги записів також зазначаються найменування територіального органу Держкомзему та назва розділу Книги записів.

8. Записи із зазначенням дати вносяться до розділів Книги записів у паперовому вигляді посадовою особою територіального органу Держкомзему, яка має вищу освіту за спеціальністю «землепорядкування та кадастр» і уповноважена в установленому Держкомземом порядку вести державний реєстр земель на рівні району, міста обласного (республіканського Автономної Республіки Крим) значення, мм. Києва та Севастополя (далі — посадова особа). Запис завіряється підписом посадової особи. Не завірений зазначеним підписом запис вважається недійсним.

Внесення відомостей до Книги записів в електронному вигляді здійснюють оператори протягом трьох днів починаючи з дати внесення записів до Книги записів у паперовому вигляді.

Відповідальність за відповідність відомостей Книги записів в електронному вигляді відомостям Книги записів у паперовому вигляді несе керівник оператора.

Структура Книги записів в електронному вигляді, форма передачі відомостей територіальними органами Держкомзему операторам для внесення відомостей до неї, порядок взаємодії територіальних органів Держкомзему та операторів під час ведення Книги записів затверджуються Держкомземом.

9. Відповідальність за достовірність, повноту та актуальність відомостей у Книзі записів у паперовому та в електронному вигляді покладається на заступника керівника територіального органу Держкомзему, відповідального за ведення державного реєстру земель.

10. Записи до розділів Книги записів вносяться при видачі документа, що посвідчує право на земельну ділянку, якими є державний акт на право власності на земельну ділянку, державний акт на право постійного користування земельною ділянкою, договір оренди землі, договір суборенди землі та договір про внесення змін до договорів оренди та суборенди землі.

11. Дата внесення запису до розділу Книги записів є датою державної реєстрації документа, що посвідчує право на земельну ділянку.

12. Датою державної реєстрації договору про внесення змін до договору оренди (суборенди) землі, договору про його дострокове розірвання або поновлення є дата внесення запису до розділу Книги записів.

Зазначені записи вносяться до відповідного розділу Книги записів у порядку, встановленому для договорів оренди та суборенди землі.

13. Державна реєстрація документа, що посвідчує право на земельну ділянку, проводиться за місцем розташування земельної ділянки.

14. Кожному документові, що посвідчує право на земельну ділянку, при здійсненні його державної реєстрації, присвоюється реєстраційний номер.

Структура реєстраційного номера та порядок його присвоєння затверджуються Держкомземом.

15. Том розділу Книги записів закривається після внесення останнього запису. Том розділу Книги записів вважається закритим після зазначення дати закриття на титулі розділу Книги записів і завірення підписом посадової особи, скріпленим печаткою територіального органу Держкомзему. Унесення нових записів після закриття тому розділу Книги записів забороняється.

16. У разі втрати Книги записів у паперовому вигляді складається її новий примірник, до якого вносяться записи на підставі відомостей, узятих з архівних екземплярів документації із землеустрою, других примірників державних актів та примірників договорів оренди та суборенди землі, Поземельних книг та Книги записів в електронному вигляді.

Відновлення записів, внесених після 2 серпня 2004 р., здійснюється також на підставі відомостей Державного реєстру правочинів у порядку, визначеному Мін'юстом разом з Держкомземом.

Книги записів в електронному вигляді відновлюються шляхом копіювання їх резервних копій з бази даних автоматизованої системи або внесення відомостей до автоматизованої системи на підставі записів відповідної Книги записів у паперовому вигляді.

Виправлення технічних помилок у розділах Книги записів

17. Під час виправлення технічних помилок у розділах Книги записів у паперовому вигляді записи, що не відповідають відомостям документа, на підставі яких вони зроблені, закреслюються однією горизонтальною червоною лінією, нанесеною чорнилом або кульковою ручкою.

18. Під час внесення виправлення робиться запис «виправленому вірити» із зазначенням дати виправлення, який завіряється підписом посадової особи, скріпленим печаткою територіального органу Держкомзему.

19. Технічні помилки у розділах Книги записів, виявлені посадовою особою, виправляються безоплатно у десятиденний строк, про що власнику (користувачу) земельної ділянки надсилається письмове повідомлення про внесення відповідних змін.

20. Технічні помилки, виявлені власником (користувачем) земельної ділянки, виправляються безоплатно у десятиденний строк з дати реєстрації письмової заяви від власника (користувача) земельної ділянки. Власнику (користувачу) земельної ділянки надсилається письмове повідомлення про виправлення технічної помилки.

21. Відомості про виправлені технічні помилки вносяться до розділів Книги записів реєстрації в електронному вигляді у строки та на умовах, визначених пунктом 8 цього Порядку.

Скасування записів у розділах Книги записів

22. Запис про державну реєстрацію документа, що посвідчує право на земельну ділянку, в розділі Книги записів у паперовому вигляді скасовується посадовою особою на підставі рішення суду в установленому законом порядку.

23. Запис про державну реєстрацію під час його скасування закреслюється у розділі Книги записів у паперовому вигляді однією горизонтальною червоною лінією, нанесеною чорнилом або кульковою ручкою, поряд з якою червоним кольором таким самим способом зазначається, на підставі якого документа скасовано запис, ставляться дата скасування запису та підпис посадової особи.

24. Посадова особа протягом трьох робочих днів письмово повідомляє власника (користувача) земельної ділянки про скасування запису.

25. Відомості про скасування запису в розділі Книги записів у паперовому вигляді вносяться до відповідного її розділу в електронному вигляді у строки та на умовах, що визначені у пункті 8 цього Порядку.

Додаток
до Порядку ведення Книги записів

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ІЗ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

КНИГА

записів про державну реєстрацію державних актів на право власності на земельну ділянку та на право постійного користування земельною ділянкою, договорів оренди землі

Розділ 1
Записи про державну реєстрацію державних актів на право власності
на земельну ділянку фізичних осіб
_____ району (міста) _____ області

(найменування територіального органу Держкомзему)

Том № __ розділу 1 Книги записів відкрито
____ 20 р.

(підпис посадової особи)
МП _____
(прізвище та ініціали)

Том № __ розділу 1 Книги записів закрито
____ 20 р.

(підпис посадової особи)
МП _____
(прізвище та ініціали)

Порядковий номер	Кадастровий номер земельної ділянки	Місце розташування земельної ділянки	Прізвище, ім'я, по батькові власника земельної ділянки	Ідентифікаційний номер	Адреса власника земельної ділянки	Площа земельної ділянки, гектарів (кв. метрів)	Цільове призначення земельної ділянки	Підстава виникнення права власності на земельну ділянку		
								найменування органу, що прийняв рішення про передачу у власність, цивільно-правовий договір, свідоцтво про право на спадщину тощо	дата прийняття документа	номер документа
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Дані про видачу та державну реєстрацію державного акта на право власності на земельну ділянку						Підстава для скасування запису	Прізвище і підпис посадової особи, дата	
Державний акт на право власності на земельну ділянку		Державний акт на право власності на земельну ділянку зареєстровано		Державний акт на право власності на земельну ділянку				
		дата	реєстраційний номер	прізвище і підпис посадової особи	дата підпис власника			
12	13	14	15	16	17	18	19	20

Розділ 2

Записи про державну реєстрацію державних актів на право власності
на земельну ділянку юридичних осіб

_____ району (міста) _____ області

 _____ (найменування територіального органу Держкомзему)

Том № __ розділу 2 Книги записів відкрито
 _____ 20 р.

_____ (підпис посадової особи)
 МП _____ (прізвище та ініціали)

Том № __ розділу 2 Книги записів закрито
 _____ 20 р.

_____ (підпис посадової особи)
 МП _____ (прізвище та ініціали)

Порядковий номер	Кадастровий номер земельної ділянки	Місце розташування земельної ділянки	Найменування юридичної особи	Код згідно з ЄДРПОУ	Місцезнаходження юридичної особи	Площа земельної ділянки, гектарів (кв. метрів)	Цільове призначення земельної ділянки	Підстава виникнення права власності на земельну ділянку		
								найменування органу, що прийняв рішення про надання у власність, цивільно-правовий договір, правонаступництво тощо	дата прийняття документа	номер документа
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Дані про видачу та державну реєстрацію державного акта на право власності на земельну ділянку							Підстава для скасування запису	Прізвище і підпис посадової особи, дата
Державний акт на право власності на земельну ділянку		Державний акт на право власності на земельну ділянку зареєстровано		Державний акт на право власності на земельну ділянку видано власнику				
серія	номер	дата	реєстраційний номер	прізвище і підпис посадової особи	дата	підпис власника		
12	13	14	15	16	17	18	19	20

Розділ 3
Записи про державну реєстрацію державних актів на право
постійного користування земельною ділянкою

_____ району (міста) _____ області

_____ (найменування територіального органу Держреєстру)

Том № __ розділу 3 Книги записів відкрито
_____ 20 р.

_____ (підпис посадової особи)
МП _____ (прізвище та ініціали)

Том № __ розділу 3 Книги записів закрито
_____ 20 р.

_____ (підпис посадової особи)
МП _____ (прізвище та ініціали)

Порядковий номер	Кадастровий номер земельної ділянки	Місце розташування земельної ділянки	Найменування юридичної особи	Код згідно з ЄДРПОУ	Місцезнаходження юридичної особи	Площа земельної ділянки, гектарів (кв. метрів)	Цільове призначення земельної ділянки	Підстава виникнення права постійного користування земельною ділянкою		
								найменування органу, що прийняв рішення про надання у постійне користування земельної ділянки	дата прийняття рішення	номер рішення
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Дані про видачу та державну реєстрацію державного акта на право постійного користування земельною ділянкою							Підстава скасування запису	Прізвище і підпис посадової особи, дата
Державний акт на право постійного користування земельною ділянкою		Державний акт на право постійного користування земельною ділянкою зареєстровано		Державний акт на право постійного користування земельною ділянкою видано користувачу				
серія	номер	дата	реєстраційний номер	прізвище і підпис посадової особи	дата	підпис користувача		
12	13	14	15	16	17	18	19	20

Розділ 4
Записи про державну реєстрацію договорів оренди землі

_____ району (міста) _____ області

(найменування територіального органу Держкомзему)

Том № __ розділу 4 Книги записів відкрито
_____ 20 р.

(підпис посадової особи)
МП _____ (прізвище та ініціали)

Том № __ розділу 4 Книги записів закрито
_____ 20 р.

(підпис посадової особи)
МП _____ (прізвище та ініціали)

Порядковий номер	Зареєстровано		Орендодавець, його адреса та ідентифікаційний номер (для фізичних осіб), місцезнаходження та код згідно з ЄДРПОУ (для юридичних осіб)	Орендар, його адреса та ідентифікаційний номер (для фізичних осіб), місцезнаходження та код згідно з ЄДРПОУ (для юридичних осіб)	Земельна ділянка, яка надається в оренду				Строк договору оренди	Дата, номер нотаріального посвідчення договору	Прізвище і підпис посадової особи, дата
	номер	дата			місце розташування, кадастровий номер	площа, гектарів (кв. метрів)	цільове призначення	обмеження (обтяження)			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Договір оренди видано	Підстава скасування запису	Прізвище і підпис посадової особи, дата	Суборенда					Прізвище і підпис посадової особи, дата
			зареєстровано	суборендар, його адреса та ідентифікаційний номер (для фізичних осіб), місцезнаходження та код згідно з ЄДРПОУ (для юридичних осіб)		площа земельної ділянки, гектарів (кв. метрів)	строк суборенди	
				номер	дата			
13	14	15	16	17	18	19	20	21

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 21 жовтня 2009 р. № 1112

Київ

Про додаткові заходи щодо безоплатних оформлення та видачі громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Установити, що:

1) на операції, пов'язані з розробленням технічної документації із землеустрою щодо складання документів, що посвідчують право на земельну ділянку, проведенням державної реєстрації державних актів на право власності на земельну ділянку, в тому числі заповнення бланків таких актів, а також з безоплатною видачею громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки, які проводяться державними підприємствами, що належать до сфери управління Державного комітету із земельних ресурсів та Міністерства охорони навколишнього природного середовища, за рахунок коштів державного бюджету відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2009 р. № 844 «Деякі питання реалізації права власності на землю громадянами України у 2009 році» (Офіційний вісник України, 2009 р., № 61, ст. 2158), поширюється дія підпункту 3.2.6 пункту 3.2 статті 3 та підпункту 5.1.19 пункту 5.1 статті 5 Закону України «Про податок на додану вартість» і пункту 4.3 статті 4 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб»;

2) під час здійснення заходів щодо безоплатних оформлення та видачі громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки:

вартість розроблення технічної документації із землеустрою щодо складання документів, що посвідчують право на земельну ділянку, визначається відповідно до Закону України «Про захист конституційних прав громадян на землю»;

вартість однієї послуги з проведення державної реєстрації державних актів на право власності на земельну ділянку, в тому числі заповнення бланків таких актів, визначається відповідно до паспорта бюджетної програми КПКВК 2408060 «Безоплатні оформлення та видача громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки» на 2009 рік.

2. Внести до постанов Кабінету Міністрів України зміни, що додаються.

3. Взяти до відома, що згідно з абзацом другим пункту 1 розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України громадяни України — спадкоємці громадян, яким за рішеннями органів місцевого самоврядування передано безоплатно у власність земельні ділянки відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 р. № 15-92 «Про приватизацію земельних ділянок», мають право на безоплатні оформлення та видачу їм державних актів на право власності на земельні ділянки.

4. Міністерству фінансів разом з Державним комітетом із земельних ресурсів під час доопрацювання проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2010 рік» та розроблення проекту Закону про Державний бюджет України на наступні роки передбачати видатки для здійснення заходів щодо безоплатних оформлення та видачі громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки.

5. Державному комітетові із земельних ресурсів забезпечити: під час розроблення технічної документації із землеустрою щодо складання документів, що посвідчують право на земельну ділянку, у процесі здійснення заходів щодо безоплатних оформлення та видачі громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки використання ортофо-

топланів та індексних кадастрових карт, підготовлених у рамках виконання Угоди про позику (проект «Видача державних актів на право власності на землю у сільській місцевості та розвиток системи кадастру») між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку, а також разом з Міністерством охорони навколишнього природного середовища — використання ортофотопланів та індексних кадастрових карт, підготовлених державними підприємствами, що належать до сфери управління Міністерства;

разом з Міністерством юстиції подання у місячний строк Кабінетові Міністрів України проекту Закону України про внесення змін до статті 118 Земельного кодексу України у частині спрощення надання земельних ділянок громадянам України, які перебували в їх користуванні до набрання чинності Земельним кодексом України;

створення централізованої системи ведення обліку та зберігання других примірників виданих державних актів на право власності на земельну ділянку і державних актів на право постійного користування земельною ділянкою, а також примірників укладених договорів оренди землі;

разом з Міністерством охорони навколишнього природного середовища приведення власних нормативно-правових актів у відповідність з цією постановою та визначення порядку співпраці державних підприємств, що належать до сфери управління зазначених Комітету та Міністерства, під час розроблення технічної документації із землеустрою щодо складання документів, що посвідчують право на земельну ділянку;

разом з Державним комітетом телебачення та радіомовлення забезпечити проведення інформаційно-роз'яснювальної кампанії з метою найширшого інформування населення про процедуру безоплатних оформлення та видачі громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки, зокрема шляхом виготовлення та трансляції тематичних телевізійних та радіопрограм.

6. Міністерству охорони навколишнього природного середовища та Міністерству фінансів забезпечити внесення змін до паспорта бюджетної програми КПКВК 2408060 «Безоплатні оформлення та видача громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки» на 2009 рік у частині коригування показника «Розроблено технічних документів із землеустрою» з урахуванням вимог абзацу другого підпункту 2 пункту 1 цієї постанови.

7. Державній податковій адміністрації підготувати податкове роз'яснення щодо обов'язковості застосування вимог підпункту 1 пункту 1 цієї постанови та довести його до всіх органів державної податкової служби.

8. Місцевим органам виконавчої влади разом з органами місцевого самоврядування передати на зберігання до відповідних територіальних органів Державного комітету із земельних ресурсів другі примірники раніше виданих державних актів і примірники укладених договорів оренди землі з метою забезпечення захисту прав землевласників та землекористувачів, достовірності єдиної інформаційної бази правовстановлюючих документів на землю.

Прем'єр-міністр України

Ю. ТИМОШЕНКО

E-mail: zemvisnuk@ukr.net

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 21 жовтня 2009 р. № 1112

**ЗМІНИ,
що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України**

1. Доповнити пункт 7 Положення про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2008 р. № 921 (Офіційний вісник України, 2008 р., № 80, ст. 2692, № 90, ст. 3006; 2009 р., № 1, ст. 17, № 11, ст. 338, № 23, ст. 741, № 55, ст. 1915, № 56, ст. 1955, № 62, ст. 2195, № 65, ст. 2271), абзацом такого змісту:

«товари, роботи і послуги, які закуповуються державними підприємствами, що належать до сфери управління Держкомзему або Мінприроди, для здійснення заходів щодо безоплатних оформлення та видачі громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки.».

2. У постанові Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2009 р. № 844 «Деякі питання реалізації права власності на землю громадянами України у 2009 році» (Офіційний вісник України, 2009 р., № 61, ст. 2158, № 65, ст. 2271, № 70, ст. 2420):

1) у постанові:

у назві, абзаці другому пункту 1 та пункті 2 слова і цифри «у 2009 році» виключити;

пункт 7 викласти у такій редакції:

«7. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським, районним державним адміністраціям разом з сільськими, селищними та міськими радами забезпечити:

сприяння діяльності територіальних органів Державного комітету із земельних ресурсів та державних підприємств, що належать до сфери управління Комітету та Міністерства охорони навколишнього природного середовища, пов'язаній з організацією безоплатних оформлення та видачі громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки за місцем їх розташування, зокрема, шляхом

організованого приймання документів від громадян та передачі їх до зазначених територіальних органів, а також залучення до такої діяльності інженерів-землевліщників органів місцевого самоврядування;

прийняття на позачергових сесіях рішень щодо затвердження рішень виконавчих комітетів відповідних рад про безоплатну передачу у власність громадянам України земельних ділянок, прийнятих у період з дня набрання чинності Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (12 червня 1997 р.) до дня набрання чинності Земельним кодексом України (1 січня 2002 року);

у разі надходження від громадянина, який отримав у користування земельну ділянку до дня набрання чинності Земельним кодексом України (зокрема надану колгоспному двору), заяви про видачу державного акта на право власності на земельну ділянку, але рішення про її безоплатну передачу у власність громадянина прийнято не було, невідкладно приймати рішення щодо надання дозволу на виготовлення технічної документації із землеустрою щодо складення документів, що посвідчують право на земельну ділянку (виготовляється для громадян безоплатно, за рахунок коштів державного бюджету), з наступним затвердженням зазначеної документації та наданням земельної ділянки у власність відповідно до вимог частини другої статті 118 та в межах норм, визначених статтею 121 Земельного кодексу України.»;

2) Порядок безоплатних оформлення та видачі громадянам України у 2009 році державних актів на право власності на земельні ділянки, затверджений зазначеною постановою, викласти у такій редакції:

«ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 5 серпня 2009 р. № 844

(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 21 жовтня 2009 р. № 1112)

**ПОРЯДОК
безоплатних оформлення та видачі громадянам України
державних актів на право власності на земельні ділянки**

1. Цей Порядок визначає спрощену процедуру безоплатних оформлення та видачі громадянам України у 2009 та наступних роках державних актів на право власності на земельні ділянки для будівництва та обслуговування жилого будинку і господарських будівель, ведення особистого селянського господарства в межах населених пунктів та ведення садівництва у розмірах, визначених статтею 121 Земельного кодексу України, після прийняття рішення про передачу громадянам безоплатно у приватну власність земельних ділянок:

1) органами місцевого самоврядування до 1 січня 2002 р. — відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 р. № 15-92 «Про приватизацію земельних ділянок» та Земельного кодексу України від 18 грудня 1990 р. № 561-ХІІ (в редакції Закону України від 13 березня 1992 р. № 2196-ХІІ);

2) органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади з 1 січня 2002 р. — відповідно до статті 118 Земельного кодексу України.

2. Для одержання державного акта на право власності на земельну ділянку громадянин або уповноважена ним особа подає сільському, селищному, міському голові або уповноваженій ним особі адресовану територіальному органу Держкомзему заяву про видачу такого акта. Сільські, селищні та міські голови забезпечують організацію прийому таких заяв у кожному населеному пункті.

Заява про видачу державного акта на право власності на земельну ділянку подається за місцем розташування земельної ділянки.

До заяви додається:

копія документа, що посвідчує особу;

засвідчена в установленому порядку копія довіреності — для уповноваженої особи;

копія документа про присвоєння ідентифікаційного номера згідно з Державним реєстром фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів;

копія рішення про передачу земельної ділянки у власність, прийнятого органом місцевого самоврядування чи районною держадміністрацією, а також у разі наявності — технічна документація із землеустрою щодо складення документів, що посвідчують право на земельну ділянку (далі — технічна документація), або проект відведення земельної ділянки, виготовлений та затверджений до 15 серпня 2009 року.

Територіальним органам Держкомзему, районним держадміністраціям, органам місцевого самоврядування забороняється вимагати від громадян надання будь-яких інших документів, крім передбачених цим Порядком.

3. У разі відсутності рішення про передачу земельної ділянки у власність громадянина, який отримав її у користування до дня набрання чинності Земельним кодексом України, громадянин звертається із заявою про передачу йому у власність такої земельної ділянки до відповідного органу місцевого самоврядування, а стосовно такої земельної ділянки, отриманої у користування для ведення садівництва за межами населених пунктів, — до відповідної районної держадміністрації.

Відповідний орган місцевого самоврядування чи районна держадміністрація невідкладно приймає рішення щодо надання дозволу на виготовлення технічної документації (виготовляється для громадян безоплатно, за рахунок коштів державного бюджету) з наступним затвердженням зазначеної документації та наданням земельної ділянки у власність відповідно до вимог частини другої статті 118 та в межах норм, визначених статтею 121 Земельного кодексу України.

У разі прийняття органом місцевого самоврядування до 15 серпня 2009 р. рішення щодо приватизації земельних ділянок, які перебували у користуванні громадян до набрання чинності Земельним кодексом України, на підставі статті 118 цього Кодексу без попереднього виготовлення технічної документації, такий орган місцевого самоврядування за відповідною заявою громадянина приймає рішення відповідно до абзацу другого цього пункту.

4. Територіальні органи Держкомзему згідно з актом (актами) приймання-передачі отримують від органів місцевого самоврядування заяви громадян про видачу державного акта на право власності на земельну ділянку разом з поданими громадянами документами.

У випадках, зазначених у пункті 3 цього Порядку, до заяви додаються прийняті відповідними органами місцевого самоврядування рішення.

Рішення, прийняті відповідно до пункту 3 цього Порядку районними держадміністраціями стосовно земельних ділянок, отриманих у користування для ведення садівництва за межами населених пунктів, подаються громадянами до територіальних органів Держкомзему самостійно.

5. На підставі заяви про видачу державного акта на право власності на земельну ділянку протягом трьох робочих днів з дати її надходження територіальні органи Держкомзему (далі — замовники) укладають:

1) договори про розроблення технічної документації — з державними підприємствами, що належать до сфери управління Держкомзему або Мінприроди та мають ліцензію на проведення робіт із землеустрою (далі — виконавці), у

разі передачі земельних ділянок громадянам у власність у випадках, зазначених у підпункті 1 пункту 1 та пункті 3 цього Порядку.

До договору про розроблення технічної документації замовник додає такі документи:

заяву про видачу державного акта на право власності на земельну ділянку;

довідку про обмеження (обтяження) щодо використання земельної ділянки або її частини;

довідку про присвоєння кадастрового номера земельної ділянки;

рішення відповідного органу місцевого самоврядування чи районної держадміністрації про надання дозволу на виготовлення технічної документації (крім випадків, зазначених у підпункті 1 пункту 1 цього Порядку);

наявну інформацію про земельну ділянку, яка може бути використана для виготовлення технічної документації.

У разі укладення договору про розроблення технічної документації з виконавцем, крім державного підприємства «Центр державного земельного кадастру» (далі — Центр кадастру), замовник повідомляє регіональний відокремлений структурний підрозділ Центру кадастру (далі — регіональна філія Центру кадастру) про укладення такого договору для підготовки матеріалів чергового кадастрового плану;

2) договори про проведення державної реєстрації державного акта на право власності на земельну ділянку з Центром кадастру.

До договору про проведення державної реєстрації замовник додає технічну документацію чи проект відведення земельної ділянки, виготовлений та затверджений до 15 серпня 2009 року.

6. Виконавець протягом 10 робочих днів з дня укладення договору про розроблення технічної документації:

проводить аналіз документів, що надійшли від замовника;

отримує в регіональній філії Центру кадастру матеріали чергового кадастрового плану в електронному вигляді; виконує необхідні обстежувальні, польові та камеральні роботи;

виготовляє технічну документацію у двох примірниках і подає їх на паперовому та електронному носіях до регіональної філії Центру кадастру і замовникові для погодження.

Технічна документація, що виготовляється відповідно до цього Порядку, не підлягає погодженню з природоохоронними і санітарно-епідеміологічними органами, органами архітектури і охорони культурної спадщини.

У разі необхідності прийняття рішень про уточнення площі земельної ділянки, її цільового призначення тощо або необхідності прийняття рішення про передачу земельної ділянки у приватну власність виконавець повертає замовникові подані ним документи разом з технічною документацією з обґрунтуванням причини повернення.

7. Замовник погоджує технічну документацію протягом трьох робочих днів з дати її надходження та подає для заповнення до районного (міського) підрозділу регіональної філії Центру кадастру бланк державного акта на право власності на земельну ділянку або повертає органу місцевого самоврядування (чи громадянину у випадках, передбачених абзацом третім пункту 4 цього Порядку) за актом приймання-передачі подані ним заяву та документи з обґрунтуванням причини повернення.

8. Регіональна філія Центру кадастру протягом трьох робочих днів з дня надходження технічної документації на паперовому та електронному носіях перевіряє її зміст, вносить

відповідні відомості до бази даних державного земельного кадастру і передає до районного (міського) підрозділу регіональної філії Центру кадастру.

9. Районний (міський) підрозділ регіональної філії Центру кадастру протягом трьох робочих днів з дня отримання бланка державного акта на право власності на земельну ділянку заповнює його та передає замовнику для підписання.

10. Державний акт на право власності на земельну ділянку, підписаний замовником та органом виконавчої влади або органом місцевого самоврядування, який прийняв рішення про безоплатну передачу громадянину земельної ділянки у власність, передається для державної реєстрації відповідному районному (міському) підрозділові Центру кадастру.

11. Видача державного акта на право власності на земельну ділянку здійснюється представником районного (міського) підрозділу Центру кадастру у строк, що становить не більш як 30 робочих днів після надходження заяви про його видачу до замовника, за місцем розташування земельної ділянки.

12. Замовник разом з органом місцевого самоврядування організовує видачу державних актів на право власності на земельну ділянку в кожному населеному пункті.

13. Технічна документація надходить до Державного фонду документації із землеустрою.

14. Фінансування робіт і послуг, пов'язаних з виготовленням технічної документації, оформленням та видачею державних актів на право власності на земельну ділянку, здійснюється замовником за рахунок коштів державного бюджету.»;

3) абзац другий пункту 2 Порядку використання у 2009 році коштів Стабілізаційного фонду для здійснення заходів з безоплатних оформлення та видачі громадянам України державних актів на право власності на земельні ділянки, затвердженого зазначеною постановою, після слів «сфери управління Держкомзему» доповнити словами «і Мінприроди».

3. Пункт 3 постанови Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2009 р. № 901 «Про додаткові заходи щодо врегулювання земельних відносин» (Офіційний вісник України, 2009 р., № 65, ст. 2271) виключити.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 16 вересня 2009 р. № 1230-р
Київ

Деякі питання удосконалення та забезпечення виконання законодавства у сфері земельних відносин

1. Держкомзему:
утворити за участю представників заінтересованих центральних органів виконавчої влади, наукових установ та громадських організацій робочу групу, на яку покласти завдання з підготовки у тримісячний строк Концепції проекту Земельного кодексу України у новій редакції з урахуванням нового підходу до врегулювання земельних відносин, світового досвіду та вимог стосовно адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу;
підготувати пропозиції щодо внесення змін до актів законодавства у сфері земельних відносин з метою запровадження видачі громадянам єдиного державного акта на суміжні земельні ділянки, що належать їм на праві власності, незалежно від їх цільового призначення за умови, що на одній з них розміщений житловий будинок разом з господарськими будівлями та спорудами;
внести у місячний строк проекти актів Кабінету Міністрів України, спрямовані на забезпечення виконання Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень»;
затвердити у двотижневий строк методичні рекомендації для органів місцевого самоврядування щодо порядку виконання постанови Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2009 р. № 844 «Деякі питання реалізації права

власності на землю громадянами України у 2009 році» (Офіційний вісник України, 2009 р., № 61, ст. 2158);
забезпечити надання спеціалістам-землевпорядникам, які працюють у складі виконавчих органів сільських, селищних та міських рад, відповідними територіальними органами Держкомзему необхідної методичної допомоги та здійснювати координацію роботи таких спеціалістів;
разом з Мінпраці та Мінфіном розглянути питання щодо підвищення заробітної плати державних інспекторів з контролю за використанням і охороною земель та внести у місячний строк відповідні пропозиції.

2. ГоловокРУ та Держкомзему вирішити питання щодо нестосовання до працівників регіональних філій державного підприємства «Центр державного земельного кадастру» фінансових санкцій у разі неумисного псування під час оформлення бланків державних актів на право власності на земельну ділянку та на право постійного користування земельною ділянкою, розмір збитків від якого обчислюється відповідно до Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 р. № 116 (ЗП України, 1996 р., № 6, ст. 192).

Прем'єр-міністр України

Ю. ТИМОШЕНКО

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ІЗ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ
Держкомзем

НАКАЗ

26 жовтня 2009 р.

Київ

№ 558

**Про деякі питання обігу бланків державних актів на право власності
на земельну ділянку**

Відповідно до наказу Держкомзему від 22.06.2009 № 325 «Про затвердження Інструкції про заповнення бланків державних актів на право власності на земельну ділянку та на право постійного користування земельною ділянкою», який зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06.08.2009 за № 735/16751, наказу Держкомзему від 04.05.99 № 43 «Про затвердження Інструкції про порядок складання, видачі, реєстрації і зберігання державних актів на право власності на землю, право колективної власності на землю, право власності на землю і право постійного користування землею, договорів на право тимчасового користування землею (в тому числі на умовах оренди)», який зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.06.99 за № 354/3647 та з метою забезпечення виконання постанови Кабінету Міністрів України від 05.08.2009 № 844 «Деякі питання реалізації права власності на землю громадянами України у 2009 році» в частині безоплатних оформлення та видачі громадянам України у 2009 році державних актів на право власності на земельні ділянки, а також недопущення зловживань в процесі обігу бланків державних актів на право власності на земельну ділянку **Н А К А З У Ю:**

1. Заборонити Голові Рескомзему АР Крим, начальникам головних управлінь Держкомзему в областях, містах Києві та Севастополі, начальникам управлінь (відділів) Держкомзему у районах (містах), міжрайонних, міжміських, міськрайонних управлінь (відділів) Держкомзему (далі — територіальні органи Держкомзему), директорам державних підприємств, що належать до сфери управління Держкомзему, передавати комплекти бланків державних актів на право власності на земельну ділянку (далі — бланки) підрозділам земельних ресурсів органів місцевого самоврядування (місцевих органів виконавчої влади) та іншим стороннім юридичним і фізичним особам.

2. Затвердити Розподіл бланків державних актів на право власності на земельну ділянку, форму яких затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 листопада 2008 року № 1019 (далі — Розподіл), що додається.

3. Визначити, що бланки отримані територіальними органами Держкомзему відповідно до цього Розподілу, можуть спрямовуватися виключно на забезпечення робіт з безоплатних оформлення та видачі громадянам України у 2009 році державних актів на право власності на земельні ділянки (далі — державні акти) та без окремого наказу Держкомзему, не можуть передаватися Рескомземом АР Крим, головними управліннями Держкомзему в областях, містах Києві та Севастополі на територію іншого регіону.

4. У разі порушення вимог пунктів 1 та 3 цього наказу видані бланки вважаються зіпсованими, а реєстрація державних актів підлягає скасуванню в установленому законодавством порядку.

5. При виявленні бланків, які видані з порушенням вимог пунктів 1 та 3 цього наказу, територіальні органи Держкомзему зобов'язані визнати їх зіпсованими та повернути до Держкомзему у термін, що не перевищує п'яти робочих днів.

При виявленні державних актів, які видані з порушенням вимог пунктів 1 та 3 цього наказу, територіальні органи Держкомзему зобов'язані невідкладно ініціювати, в уста-

новленому законодавством порядку, скасування реєстрації таких державних актів та повернути обидва примірники державних актів до Держкомзему.

6. Посадові особи територіального органу Держкомзему, працівники державних підприємств, що належать до сфери управління Держкомзему, які порушили вимоги пунктів 1 та 3 цього наказу, зобов'язані відшкодувати вартість зіпсованих бланків відповідно до Інструкції про заповнення бланків державних актів на право власності на земельну ділянку та на право постійного користування земельною ділянкою, затвердженої наказом Держкомзему від 22.06.2009 № 325, що зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06.08.2009 за № 735/16751.

7. Голові Рескомзему АР Крим, начальникам головних управлінь Держкомзему в областях, містах Києві та Севастополі забезпечити:

7.1. Особистий контроль за обігом бланків та їх заповненням відповідно до наказів Держкомзему.

7.2. Передачу бланків, отриманих відповідно до цього Розподілу, до управлінь (відділів) Держкомзему у районах (містах), міжрайонних, міжміських, міськрайонних управлінь (відділів) Держкомзему лише за наявності письмового підтвердження (із зазначенням осіб), що бланки, отримані відповідно до цього Розподілу, необхідні для забезпечення робіт з безоплатних оформлення та видачі громадянам України у 2009 році державних актів на право власності на земельні ділянки.

7.3. У разі виявлення на території Автономної Республіки Крим, відповідної області, міста Києва, міста Севастополя державних актів, бланки яких не передавалися Держкомземом до відповідних територіальних органів, надання матеріалів для притягнення керівників територіальних органів Держкомзему, які здійснили їх підписання, до дисциплінарної відповідальності та ініціювання скасування реєстрації державних актів в установленому законодавством порядку.

8. Державному підприємству «Центр ДЗК»:

8.1. Забезпечити реєстрацію державних актів виключно за територіальною ознакою відповідно до цього Розподілу.

8.2. Не здійснювати реєстрацію державних актів у випадку якщо бланки:

8.2.1) отримані відповідно до цього Розподілу передавалися на територію іншого регіону;

8.2.2) заповнені відповідно до цього Розподілу не для забезпечення робіт з безоплатних оформлення та видачі громадянам України у 2009 році державних актів на право власності на земельні ділянки;

8.2.3) заповнені юридичними та фізичними особами, або допущені інші порушення Інструкції про заповнення бланків державних актів на право власності на земельну ділянку та на право постійного користування земельною ділянкою затвердженої наказом Держкомзему від 22.06.2009 № 325, що зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06.08.2009 за № 735/16751.

8.3. У разі виявлення державних актів зареєстрованих всупереч вимогам пункту 8.2. цього наказу ініціювати

скасування, в установленому законодавством порядку, реєстрації державних актів, притягнення реєстратора до дисциплінарної відповідальності та не пізніше п'яти робочих днів передачі зіпсованих бланків до Держкомзему.

9. Юридичному департаменту, Управлінню кадрової роботи та державної служби, Департаменту земель несільськогосподарського призначення та землеустрою те-

риторій, у разі надходження інформації про порушення цього наказу забезпечити підготовку відповідних матеріалів щодо притягнення винних осіб до відповідальності.

10. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова

О.М. КУЛІНІЧ

Додаток

наказ Держкомзему від 26 жовтня 2009 р. № 558

Розподіл

бланків державних актів на право власності на земельну ділянку, форму яких затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 листопада 2008 р. № 1019 (партія — 1000000 комплектів)

№ п/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці	Кількість комплектів бланків державних актів, що передаються до територіальних органів Держкомзему із центрального апарату	Серія та номер комплектів бланків	Кількість додатків	Серія та номер додатків
1	АР Крим	40199	ЯЙ(008802-009000), ЯЙ(009001-049000)	12000	AA (050001-062000)
2	Вінницька	40000	ЯЙ (049001-089000)	12000	AA (062001-074000)
3	Волинська	40000	ЯЙ (089001-129000)	12000	AA (074001-086000)
4	Дніпропетровська	40000	ЯЙ (129001-169000)	12000	AA (086001-098000)
5	Донецька	40000	ЯЙ (169001-209000)	12000	AA (098001-110000)
6	Житомирська	40000	ЯЙ (209001-249000)	12000	AA (110001-122000)
7	Закарпатська	40000	ЯЙ (249001-289000)	12000	AA (122001-134000)
8	Запорізька	40000	ЯЙ (289001-329000)	12000	AA (134001-146000)
9	Івано-Франківська	40000	ЯЙ (329001-369000)	12000	AA (146001-158000)
10	Київська	50000	ЯЙ(201001-201250), ЯЙ(220001-220250), ЯЙ(224751-225000), ЯЙ(241751-242000), ЯЙ(505501-505750), ЯЙ(508501-508750), ЯЙ(508751-509000), ЯЙ(511251-511500), ЯЙ(513751-514000), ЯЙ(518001-518250), ЯЙ(554251-554500), ЯЙ(627251-627500), ЯЙ(676751-677000), ЯЙ(681001-681250), ЯЙ(685251-685500), ЯЙ(700751-701000), ЯЙ(703501-703750), ЯЙ(704751-705000), ЯЙ(705251-705500), ЯЙ(707251-707500), ЯЙ(708251-708500), ЯЙ(712001-712250), ЯЙ(712251-712500), ЯЙ(720501-720750), ЯЙ(721251-721500), ЯЙ(723751-724000), ЯЙ(726251-726500), ЯЙ(726501-726750), ЯЙ(728001-728250), ЯЙ(729001-729250), ЯЙ(742251-742500), ЯЙ(744001-744250), ЯЙ(757751-758000), ЯЙ(763251-763500), ЯЙ(788251-788500), ЯЙ(799251-799500), ЯЙ(872501-872750), ЯЙ(894501-894750), ЯЙ(894751-895000), ЯЙ(912751-913000), ЯЙ (369001-409000)	12000	AA(158001-170000)
11	Кіровоградська	40000	ЯЙ (409001-449000)	12000	AA (170001-182000)
12	Луганська	40000	ЯЙ (449001-489000)	12000	AA (182001-194000)
13	Львівська	40000	ЯЙ (489001-529000)	12000	AA (194001-206000)
14	Миколаївська	40000	ЯЙ (529001-569000)	12000	AA (206001-218000)
15	Одеська	40000	ЯЙ (569001-609000)	12000	AA (218001-230000)
16	Полтавська	40000	ЯЙ (609001-649000)	12000	AA (230001-242000)
17	Рівненська	40000	ЯЙ (649001-689000)	12000	AA (242001-254000)
18	Сумська	35000	ЯЙ (689001-724000)	12000	AA (254001-266000)
19	Тернопільська	35000	ЯЙ (724001-759000)	12000	AA (266001-278000)
20	Харківська	40000	ЯЙ (759001-799000)	12000	AA (278001-290000)
21	Херсонська	40000	ЯЙ (799001-839000)	12000	AA (290001-302000)
22	Хмельницька	40000	ЯЙ (839001-879000)	12000	AA (302001-314000)
23	Черкаська	40000	ЯЙ (879001-919000)	12000	AA (314001-326000)
24	Чернівецька	35000	ЯЙ (919001-954000)	12000	AA (326001-338000)
25	Чернігівська	40000	ЯЙ (954001-994000)	12000	AA (338001-350000)
26	м. Київ	0	0	0	0
27	м. Севастополь	14801	ЯЙ (994001-999999), ЯК (000001-008801)	0	0
	Україна	1010000		300000	

Директор департаменту земель несільськогосподарського призначення та землеустрою територій

О.В. Краснолуцький

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Державного комітету
України із земельних ресурсів
від 08.10.2009 № 534

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ІЗ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

**ЕТАЛОН
ТЕХНІЧНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ІЗ ЗЕМЛЕУСТРОЮ**

**щодо складання документів, що посвідчують
право на земельну ділянку
(державного акта на право власності на земельну ділянку)**

_____ (ПІБ)
для _____
_____ (цільове призначення)

_____ (місце розташування земельної ділянки)

Київ — 2009

«Землевпорядний вісник» №10 2009

Аркуш 1 згин

(назва територіального органу земельних ресурсів)

**Висновок
про погодження технічної документації**

№ _____ від « _____ » _____ 20__ р.

Опрацювавши технічну документацію щодо складання документів, що посвідчують право на земельну ділянку (державного акта на право власності на земельну ділянку) для _____

(цільове призначення земельної ділянки)

розташована _____

поштовий індекс, повна адреса для земельної ділянки, розташованої в межах населеного пункту,

відстань і напрям від межі або від центру населеного пункту та інші орієнтири для земельної ділянки,

розташованої за межами населеного пункту)

Площа земельної ділянки _____ га (кв.м.), в тому числі за рахунок _____

(назва угідь)

що надається _____

(прізвище, ім'я та по батькові громадянина України)

Встановлено, що технічна документація (відповідає/не відповідає) вимогам Земельного кодексу України, Закону України «Про землеустрій» іншим нормативно-правовим актам, що регулюють питання земельних відносин і (погоджується/не погоджується).

Висновок підготовлено:

Підписи особи, що підготувала:

(посада)

(підпис)

(прізвище, ім'я та по батькові)

Підпис керівника

(посада)

(підпис)

(прізвище, ім'я та по батькові)

М.П.

**Примітка: у разі невідповідності документації вказуються конкретні статті і вимоги земельного законодавства, яким технічна документація не відповідає*

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО

(Ліцензія Держкомзему України серія _____ № _____ від _____)

Договір: № _____ / _____
від « _____ » _____ 2009 р.
Замовник: _____

ТЕХНІЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ІЗ ЗЕМЛЕУСТРОЮ

щодо складання документів, що посвідчують
право на земельну ділянку
(державного акту на право власності на земельну ділянку)

_____ (прізвище, ім'я та по батькові громадянина України)
для _____
_____ (цільове призначення земельної ділянки)
_____ поштовий індекс, повна адреса для земельної ділянки, розташованої в межах населеного пункту,
_____ відстань і напрям від межі або від центру населеного пункту та інші орієнтири для земельної ділянки,
_____ розташованої за межами населеного пункту)

Директор _____
Завідуючий відділом _____
Завідуючий групою _____
Нормоконтроль _____

Київ — 2009

«Землевпорядний вісник» № 10 2009

(назва територіального органу земельних ресурсів)

Від « ____ » _____ 2009 року № ____ / ____

ДОВІДКА
про присвоєння кадастрового номера земельній ділянці

для _____
(цільове призначення земельної ділянки)

розташована _____
поштовий індекс, повна адреса для земельної ділянки, розташованої в межах
населеного пункту,

відстань і напрям від межі або від центру населеного пункту та інші орієнтири для земельної
ділянки,

розташованої за межами населеного пункту)

Площа земельної ділянки _____ га (кв.м.), в тому числі за рахунок _____

(цільове призначення земельної ділянки)

що надається _____
(прізвище, ім'я та по батькові громадянина України)

Кадастровий номер земельної ділянки:

Підпис керівника

(посада)

(підпис)

(прізвище, ім'я та по батькові)

М.П.

ЗМІСТ

		Стор.
1	Пояснювальна записка	
2	Технічне завдання на складання документів, що посвідчують право на земельну ділянку	
3	Заява фізичної особи	
4	Матеріали польових геодезичних робіт і план земельної ділянки, складений за результатами кадастрової зйомки	
5	Рішення органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування	
6	Акт прийому-передачі межових знаків на зберігання	
7	Акт перенесення в натуру (на місцевість) меж охоронних зон, зон санітарної охорони, санітарно-захисних зон і зон особливого режиму використання земель за їх наявності	
8	Кадастровий план земельної ділянки	
9	Перелік обмежень прав на земельну ділянку і наявні земельні сервітути	
	Додатки	
	Копії паспорта та довідки про присвоєння ідентифікаційного номера	
	Каталог координат та відомість вирахування площі земельної ділянки	
	Довідка про присвоєння кадастрового номера земельній ділянці	
	Висновок про погодження технічної документації	

Каталог координат та відомість вирахування площі земельної ділянки

Копії паспорта та довідки
про присвоєння ідентифікаційного номера

Аркуш 4 згин

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Технічна документація із землеустрою щодо складання документів, що посвідчують право на земельну ділянку (державного акта на право власності на земельну ділянку), гр.

(прізвище, ім'я та по батькові громадянина України)

для _____
(цільове призначення земельної ділянки)

розташована _____
поштовий індекс, повна адреса для земельної ділянки,
розташованої в межах населеного пункту,

відстань і напрям від межі або від центру населеного пункту та інші орієнтири
для земельної ділянки,

розташованої за межами населеного пункту)

кадастровий номер земельної ділянки _____ розроблена
державним підприємством _____
(назва державного підприємства)

на підставі договору на розроблення технічної документації від ____
20__ р. № ____ у відповідності до технічного завдання та на виконання
Порядку безоплатних оформлення та видачі громадянам України у 2009
році державних актів на право власності на земельну ділянку, затвердженого
постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2009 № 844.

Нормативно-правова база:

- Конституція України;
- Земельний кодекс України;
- Закон України «Про землеустрій».

При виконанні робіт було проведено такі польові роботи:

(зазначається у разі проведення таких робіт)

Використано матеріали аерофотозйомки, ортофотоплани, індексні кадастрові карти

(зазначається у разі використання таких матеріалів)

Кадастровий план земельної ділянки складено в масштабі ____.

На плані нанесено:

— межа земельної ділянки з описом суміжних землевласників і землекористувачів;

— поворотні точки меж земельної ділянки;

— лінійні проміри між точками по межах земельної ділянки;

— межі угідь та зон обмежень щодо використання земельної ділянки.

Найвні обмеження на використання земельної ділянки наведені у висновках управління Держкомзему.

Землевласник попереджений про свої права та обов'язки щодо земельної ділянки.

Технічна документація виготовлена в двох примірниках. Один примірник передається до Державного фонду документації із землеустрою, другий передається до державного територіального органу земельних ресурсів.

ДОДАТКИ

1. Копії паспорта та довідки про присвоєння ідентифікаційного номера
2. Каталог координат та відомість вирахування площі земельної ділянки
3. Довідка про присвоєння кадастрового номера земельній ділянці
4. Висновок про погодження технічної документації

охоронних зон навколо геодезичних пунктів _____

охоронних зон навколо інженерних комунікацій _____

зон особливого режиму використання земель _____

зелених зон _____

(відповідно до вимог законодавства вказуються конкретні обмеження щодо використання земельної ділянки в такій зоні)

Підготовлено:

Підписи особи, що підготувала:

(посада) (підпис) (прізвище, ім'я та по батькові)

Підпис керівника

(посада) (підпис) (прізвище, ім'я та по батькові)

М.П.

Архив з 2019

Погоджено

Затверджено

Виконавець _____
(найменування юридичної особи)

Замовник _____
(найменування територіального
органу Дежкомзему)

посада (підпис) (ініціали керівника та прізвище)

посада (підпис) (ініціали керівника та прізвище)

М.П. _____ 2009 р.

М.П. _____ 2009 р.

**ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ
на складання документів, що посвідчують
право на земельну ділянку**

(прізвище, ім'я та по батькові громадянина України,

паспортні дані (серія, номер, ким і коли виданий)

1. Цільове призначення земельної ділянки _____

2. Місце розташування земельної ділянки _____
(найменування міста,

селища, села, району, області)

3. Загальна площа земельної ділянки, гектар _____

4. Підставами для виконання робіт є:

рішення органу місцевого самоврядування від _____ р. № _____;
договір на розроблення технічної документації від _____ р. № _____.

5. Роботи, що повинні бути виконані:

польові геодезичні роботи;

роботи з:

— установлення меж земельної ділянки;

— складання кадастрового плану;

— виготовлення технічної документації;

— уведення земельно-кадастрової інформації на магнітні носії.

6. Технічна документація виготовляється відповідно до статті 56 Закону України «Про землеустрій».

7. Строк виконання робіт — згідно з договором.

8. Технічна документація виготовляється в двох примірниках:

перший — для _____;
(найменування територіального органу Держкомзему)

другий — для _____.
(найменування держателя Державного фонду документації із землеустрою)

(назва територіального органу земельних ресурсів)

№ _____ від « ____ » _____ 20__ р.

Місце розташування земельної ділянки _____
(поштовий індекс, повна адреса для земельної ділянки,

розташованої в межах населеного пункту, відстань і напрям від межі або від центру
населеного пункту та інші

орієнтири для земельної ділянки, розташованої за межами населеного пункту)

Площа земельної ділянки _____ га (кв.м.), в тому числі за рахунок _____

(цільове призначення земельної ділянки)

що надається _____
(прізвище, ім'я та по батькові громадянина України)

**Перелік обмежень прав на земельну ділянку
і наявні земельні сервітути**

Наявність земельного сервітуту _____

(вид земельного сервітуту, підстави для його встановлення, термін дії і т.д.)

Наявність обмеження у використанні земель та додержання режиму
(у разі відсутності ставиться «—»):

водоохоронних зон, прибережних захисних смуг, берегових смуг _____

охоронних зон навколо об'єктів культурної спадщини _____

охоронних зон навколо об'єктів транспорту _____

охоронних зон навколо об'єктів зв'язку _____

охоронних зон навколо об'єктів енергетики _____

охоронних зон навколо об'єктів гідрометеорологічної діяльності _____

(назва територіального органу)
(П.І.Б фізичної особи-заявника)
(назва, серія, номер документа, що посвідчує особу заявника або підтверджує повноваження діяти від імені власника (користувача) земельної ділянки)
(ідентифікаційний номер фізичної особи)
(місце проживання)
(номер телефону заявника)

ЗАЯВА фізичної особи

Відповідно до Порядку безоплатних оформлення та видачі громадянам України у 2009 році державних актів на право власності на земельні ділянки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2009 № 844, на підставі рішення

(назва, дата та номер рішення органу місцевого самоврядування, його найменування)

прошу оформити та видати мені державний акт на право власності на земельну ділянку для _____
(цільове призначення земельної ділянки)

площею _____, яка розташована за адресою: _____

кадастровий номер (за наявності) _____.

Додатково повідомляю, що раніше безоплатно для зазначених цілей земельну ділянку не отримував. Технічна документація на земельну ділянку складалася / не складалася. (непотрібне — закреслити).

Додатки до заяви:

1. Копія документа, що посвідчує особу.
2. Нотаріально посвідчена копія довіреності уповноваженої особи, якщо документи подає уповноважена особа громадянина України (у разі звернення представника фізичної особи).
3. Копія документа про присвоєння ідентифікаційного номера фізичній особі у Державному реєстрі фізичних осіб — платників податків та інших обов'язкових платежів.
4. Рішення органу місцевого самоврядування про передачу земельної ділянки у власність.

«__» _____ 20__ р. Заявник _____
(підпис)

КАДАСТРОВИЙ ПЛАН
земельної ділянки

А Б Р И С
земельної ділянки

ОПИС МЕЖ:

Від А до Б — _____
Б до — _____
— _____
— _____

Абрис склав:

**Матеріали польових геодезичних робіт і план земельної ділянки,
складений за результатами кадастрової зйомки**

****Примітка:** При виконанні даного виду робіт проводяться або польові вимірювання, або використовуються матеріали аерофотозйомки, ортофотоплани, індексні кадастрові карти (у разі якщо такі матеріали є якісними та актуальними).*

Кадастровий план земельної ділянки складається в масштабі, що забезпечує чіткість зображення усіх елементів

На план наносяться:

- межі земельної ділянки з описом суміжних землевласників і землекористувачів;
- поворотні точки меж земельної ділянки;
- лінійні проміри між точками по межах земельної ділянки;
- межі угідь та зон обмежень щодо використання земельної ділянки.

АКТ
перенесення в натуру (на місцевість) меж охоронних зон,
зон санітарної охорони, санітарно-захисних зон
і зон особливого режиму використання земель за їх наявності

При складанні технічної документації встановлено, що через земельну ділянку, яка знаходиться _____ площею _____ га, наданої громадянину _____ (вказується місце знаходження земельної ділянки)

_____ для _____ (ПІБ) _____ (цільове призначення земельної ділянки)

Проходять межі (у разі відсутності ставиться «—»):
охоронних зон _____

зон санітарної охорони _____

санітарно-захисних зон _____

зон особливого режиму використання земель _____

_____ (вказується місце проходження такої зони)

Розміри та місцезнаходження охоронних зон _____

показані на абрисі та на плані, що додаються.

Акт складений у двох примірниках.

Виконавець робіт _____

Представник _____ (посада та назва підприємства) (ПІБ) (підпис)

_____ ради _____ (посада та назва ради) (ПІБ) (підпис)

З проходженням _____ ознайомлений

Землевласник _____ (назва охоронної зони)

_____ (ПІБ) _____ (підпис)

Достовірність підписів та відсутність претензій засвідчую.

Голова _____ ради _____

_____ (назва ради) _____ (ПІБ) _____ (підпис)

МП

**Примітка: АКТ складається лише у разі наявності одного із виду охоронних зон*

А Б Р И С
земельної ділянки

Рішення
органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування

Аркуш 8 з 11

ОПИС МЕЖ:

Від А до Б — _____
Б до — _____
— _____
— _____

Абрис склав:

**Примітка: у документації відображається рішення про надання земельної ділянки у власність, у разі необхідності рішення про уточнення цього рішення в частині визначення площ земельних ділянок, а також при необхідності уточняється цільове призначення земельної ділянки відповідно до чинних нормативно-правових актів.*

АКТ
прийому-передачі межових знаків на зберігання
гр. _____

« ____ » _____ 2009 р. _____
(найменування населеного пункту)

Даний акт засвідчує, що межі земельної ділянки, яка знаходиться
_____ площею _____ га, наданої громадянину
(вказується місцезнаходження
земельної ділянки)

_____ для _____
(ПІБ) (цільове призначення земельної ділянки)
закріплені межовими знаками у кількості _____ шт. і знаходяться:

(наводиться опис межових знаків та їх місцезнаходження)

Суміжними землевласниками (землекористувачами) претензій до існуючих меж не заявлено.

Межові знаки пред'явлені землевласнику і передаються йому на зберігання.

Про відповідальність за збереження межових знаків землевласника попереджено.

Розміри та місцезнаходження земельної ділянки показані на абрисі та на плані, що додаються.

Акт складений у двох примірниках.

Виконавець робіт _____
(посада та назва підприємства) (ПІБ) (підпис)

Представник _____ ради _____
(посада та назва ради) (ПІБ) (підпис)

Межові знаки на зберігання передані, із відповідальністю за їх зберігання ознайомлений, претензій щодо меж та конфігурації земельної ділянки не маю

Землевласник _____
(ПІБ) (підпис)

Достовірність підписів та відсутність претензій засвідчую.

Голова _____ ради _____
(назва ради) (ПІБ) (підпис)

МП

ЗЕМЛЕВПОРЯДНИЙ ВІСНИК

НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЖУРНАЛ

ЖУРНАЛ «ЗЕМЛЕВПОРЯДНИЙ ВІСНИК»,
ЯКИЙ ТРИМАЄТЕ В РУКАХ, — ЄДИНЕ В УКРАЇНІ ОФІЦІЙНЕ
СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ВИДАННЯ, ЗАСНОВНИКОМ ЯКОГО Є
ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ІЗ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЖУРНАЛ НА 2010 РІК!

ЖУРНАЛ ВИХОДИТЬ ЩОМІСЯЧНО!

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ НА НАСТУПНУ СТОРІНКУ ЖУРНАЛУ.
ТАМ НАДРУКОВАНІ ДОСТАВНІ КАРТКИ-ДОРУЧЕННЯ.
ЯКЩО БАЖАЄТЕ ПЕРЕДПЛАТИТИ НАШ ЖУРНАЛ
НА ОДИН ЧИ ТРИ МІСЯЦІ, ПІВРОКУ ЧИ РІК,
ВИРІЖТЕ ПОТРІБНУ ВАМ КАРТКУ, І З НЕЮ ЗВЕРНІТЬСЯ
ДО БУДЬ-ЯКОГО ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ.

**БУДЕТЕ З НАМИ — ЗНАТИМЕТЕ ВСЕ, ЩО СТОСУЄТЬСЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН!
«ЗЕМЛЕВПОРЯДНИЙ ВІСНИК» БУВ, Є І БУДЕ НАДАЛІ
ВАШИМ НАДІЙНИМ ПОРАДНИКОМ!**

ЖУРНАЛ «ЗЕМЛЕВПОРЯДНИЙ ВІСНИК» видається з 1997 року

Свідчення про державну реєстрацію серії KB № 2759 видане 31.07.1997 Міністерством інформації України. Постановою президії ВАК України від 10.11.1999 р. журнал «Землепорядний вісник» включено повторно до переліку наукових видань, у яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата економічних наук (Бюлетень ВАК України, 1999, № 6)

Рекомендовано до друку науково-технічною радою Державного комітету України із земельних ресурсів.

Редакція журналу «Землепорядний вісник» залишає за собою право на незначне скорочення та літературне редагування авторських матеріалів зі збереженням головних висновків і стилю автора. Надані матеріали не повертаються. При передруку посилання на «Землепорядний вісник» обов'язкове. Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.

© «Землепорядний вісник», 2009

ЗАСНОВНИК

Державний комітет України із земельних ресурсів

ВИДАВЕЦЬ

Редакція журналу «Землепорядний вісник»

Свідчення ДК №2588 про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і книгорозповсюджувачів видавничої продукції видане 17.08.2006 Державним комітетом телебачення і радіомовлення України.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

04080, м. Київ-80, вул. Фрунзе, 105. Тел.: 468-21-18, 468-21-30. E-mail: zemvisnuk@ukr.net

Формат 60х84/8. Друк офсетний. Зам. 9081540674. Наклад 6150 прим. Підписано до друку 26.10.2009 р.
Віддруковано в ДП ВПЦ «Такі Справи». Адреса: м. Київ, вул. Виборзька, 84.

«ЗЕМЛЕВПОРЯДНИЙ ВІСНИК». ПЕРЕДПЛАТА-2010

✂ Квитанція на передплату — 1 місяць

✂ Квитанція на передплату — 3 місяці

Державний комітет зв'язку та інформатизації України ф.СП-1

ПВ	місце	літер.
----	-------	--------

ДОСТАВНА КАРТКА - ДОРУЧЕННЯ

На газету
журнал **48783**

індекс видання

«Землевпорядний вісник»

найменування видання

Вар- тість	передплата	21	грн.	26	коп.	Кількість комплектів
	переадресування					

на 2010 рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
х											

поштовий
індекс

код вулиці

буд. корп. кв.

місто _____
село _____
область _____
район _____
вулиця _____

прізвище, ініціали

Державний комітет зв'язку та інформатизації України ф.СП-1

ПВ	місце	літер.
----	-------	--------

ДОСТАВНА КАРТКА - ДОРУЧЕННЯ

На газету
журнал **48783**

індекс видання

«Землевпорядний вісник»

найменування видання

Вар- тість	передплата	63	грн.	78	коп.	Кількість комплектів
	переадресування					

на 2010 рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
х	х	х									

поштовий
індекс

код вулиці

буд. корп. кв.

місто _____
село _____
область _____
район _____
вулиця _____

прізвище, ініціали

✂ Квитанція на передплату — 6 місяців

✂ Квитанція на передплату — рік

Державний комітет зв'язку та інформатизації України ф.СП-1

ПВ	місце	літер.
----	-------	--------

ДОСТАВНА КАРТКА - ДОРУЧЕННЯ

На газету
журнал **48783**

індекс видання

«Землевпорядний вісник»

найменування видання

Вар- тість	передплата	127	грн.	56	коп.	Кількість комплектів
	переадресування					

на 2010 рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
х	х	х	х	х	х						

поштовий
індекс

код вулиці

буд. корп. кв.

місто _____
село _____
область _____
район _____
вулиця _____

прізвище, ініціали

Державний комітет зв'язку та інформатизації України ф.СП-1

ПВ	місце	літер.
----	-------	--------

ДОСТАВНА КАРТКА - ДОРУЧЕННЯ

На газету
журнал **48783**

індекс видання

«Землевпорядний вісник»

найменування видання

Вар- тість	передплата	255	грн.	12	коп.	Кількість комплектів
	переадресування					

на 2010 рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х

поштовий
індекс

код вулиці

буд. корп. кв.

місто _____
село _____
область _____
район _____
вулиця _____

прізвище, ініціали